

SIAO HYIN-LI TENG GYI-GO TI-'Ô NYING BU-ZI

小顯理等其個底下人蒲齊

ZÔNG-HÆ
上海

ME-WÔ SHÜ-KWUN
美華書館

1868.

SIAO HYIN-LI TENG GYI-GO TI-'Ô NYING BU-ZI

小顯理等其個底下人蒲齊

Dông-deo Kyüô-ky'ing wông-ti z'-eo læ T'in-coh koh yiu ih-go siao-nying sing-su sing Lo ming
蕩頭嘉慶皇帝時候，來天竺國，有一個小人，姓數姓羅，名

kyiau-leh Hyin-li sang-leh Ding-na-pô yün Gyi ah-tia tso vu-kwun læ-kæn tang-tsiang z'-eo peh nying-kô
叫勒顯理，生勒亭那巴縣。其阿爹做武官；來間打仗時候，撥人家

tang-sah-de Hyin-li ka z'-eo wa tsih sang-leh kyi-ko yüih Feh-zông tsiu-shü gyi-go ah-nyiang yia
打煞了。顯理介時候，還只生勒幾個月。弗上週歲，其個阿孃也

si-de Keh Hyin-li ih-ngæn do na-hwun z'-eo liang do-nying z-ka tu sông-diao-de Gyi ah-nyiang tsiang-yi
死了，箇顯理一眼大奶花時候，兩大人是介都喪掉了。其阿孃將以

iao si z'-eo bao-leh keh-go na-hwun deo dæ-ky'i-læ hyiang-djôh t'in z-ka wô Tsing Jing
要死時候，抱勒箇個奶花，頭抬起來向着天，是介話，「真神

'ô Ngô keh-go m-ah-tia na-hwun ngô t'ôh-t'ôh Ng Ngô sing se-tsih ti-vi ngô tæn-liang do-go
嘎！我箇個喰阿爹奶花，我託託爾。我身雖即低微，我膽量大個；

z Ng deo-tsao-ts ing-dzing-liao ngô hyiao-teh Ng ve shih-iah-go ing-we m-ah-tia-go cü-kwu læ Ng-go
是爾頭遭子應承了，我曉得爾儻失約個；因為喰阿爹個主顧來爾個

siu-li lao-lao teh-djôh eng-we Keh tso ah-nyiang cü-kwu wô Tsing Jing yi-kying
手裏，老老得着恩惠。」箇做阿孃主顧話，「真神已經

ing-dzing-liao-go shih-wô z læ Yiae-li-mi shü-li di s-jih-kyiu tsông jih-ih tsih-li
應承了個，」說話，是來耶利米書裏，第四十九章，十一節裏

sia-lôh-tih wô Ng-noh-go m-ah-tia ng-nô hao Ngô-go siu-li kyi-tong Ngô we pao gyi sing-ming
寫落的話，「爾儂個嘸阿爹兒因，好我個手裏寄東；我會保其性命」
weh Ng-noh-go kwu-sông-lao-nyüing yia hao k'ao-djôh Ngô ka shih-wô Hyin-li-go ah-nyiang ih-kyi
活爾儂個孤孀老嫗也好靠着我，」介說話。顯理個阿嫗一記
si-ts yiu ih-go nyü-nying djü-leh Ding-na-pô teng Pô-teh-na liang-yün-go kao-ka u-dông kóng pin-yin
死仔，有一個女人住了亭那巴等巴得那兩縣個交界烏蕩，江邊沿，
ziu læ bao Hyin-li tao zi oh-li ky'i-de ling-nga long ih-kæn oh peh gyi deng dziah-jih feng-fu ti-'ô
就來抱顯理到自屋裏去了，另外弄一間屋，撥其庵，着實吩咐低下
nying dao Na-hwun iao ze-bin soh-si tsong iao peh gyi
人道，「奶花要隨便啥西，總要撥其。」

Yiu ih-cong nying tsih hyiao-teh do-c'ih dong-din bih-nyiang-kao hao-z ih-nyang feh hyiao-teh Hyin-li
有一種人只曉得馱出銅鈎，別樣告好事一眼弗曉得。顯理
keh-go kyi-pa ah-nyiang tsing z keh-cü-ka nying Na-hwun bao-læ-ts yüong-nying feng-fu hao-ts gyi
箇個寄拜阿嫗真是箇株介人。奶花抱來仔，傭人吩咐好仔，其
z-ka ts'eng-ts'eng Keh-tsao ngô hao-z yi-kying tso tao-ti 'eo-deo ih-nyang feh k'eng peh gyi-lah
是介付付，「箇遭我好事已經做到底；」後頭一眼弗肯撥其拉
tsi-tseo Keh-go siao-siao-kwun na-hwun shih-wô yi ve kóng zi-go z-ken wô-feh-c'ih feh-jün siao-kw'u
嚕奏。箇個小小管奶花，說話又嬪講，自個事幹話弗出，弗然小苦
iao ky'üoh-tao-de ky'ü-leh yiu ih-go gyiao-fu z læ Hyin-li ah-tia u-sen to nyin tso-ko-de Z
要喫到了；虧勒，有一個轎夫，是來顯理阿爹烏碎多年做過了；自
dzong Hyin-li sang-go z-eo ih-dzih-löh-læ læ-tih kwu-djôh gyi Hyin-li ih-nyang do na-hwun z-eo keh-go
從顯理生個時候一直落來來的顧着其。顯理一眼大奶花時候，箇個
gyiao-fu ming-z kyiao-leh Bu-zi nyih-nyih yia-yia læ-tih tông-dzih gyi coh teng gyi teng-teng nyih
轎夫，（名字叫勒蒲齊），日日夜夜來的當值其。粥等其燉燉熱，
peh gyi ky'üoh teng gyi lo-k'o kwa-kwa i-zöng teng gyi c'ün teng gyi t'ah nyüoh teng gyi gyiang-gyiang
撥其喫；等其籠窠拐拐；衣裳等其穿，等其脫；肉等其澆澆；
yang-yiang dæ gyi z feh-tsiao dza dzih-din tsing ziang dæ zi-go na-hwun ih-seh ih-nyang ka-go Hyin-li
樣樣待其是弗照昨值鈎，正像待自個奶花，一色一樣介個。顯理
k'æ-k'eo deo-ih-kyü we kóng-go shih-wô ziu-z eo Bu-zi keh liang-go z Feh-zöng jih-ko
開口，頭一句會講個說話，就是謳「蒲齊」，箇兩個字。弗上十個
yüih z-eo lao-lao z-ka siu o-leh Bu-zi-go deo-kying hyüong-hyüong gyi cü do-leh zi-go
月時候，老老是介手撋勒蒲齊個頭頸，嗅嗅其嘴；馱勒自個
siao-siao-kwun shih-bah-lin siu lo-lo Bu-zi-go heh-heh min-k'ong Hyin-li tao keh-go nyü-nying oh-li ky'i
小小管雪白憐手，擣擣蒲齊個黑面孔。顯理到箇個女人屋裏去
z-eo Bu-zi yia dô-kô keng-leh gyi ky'i-de ping-ts'ia yiu liang-nyin keh siao-nying bih-go beng-yiu
時候，蒲齊也大家跟勒其去了；並且有兩年，箇小人別個朋友
m-neh-go tsih-yiu keh-go Bu-zi Jih-nyi-go z-zing li-hyiang Bu-zi ih-nyang feh-k'eng teng gyi-go siao
喰得個；只有箇個蒲齊。十二個時辰裏向，蒲齊一眼弗肯等其個小
cü-nying-kô tseo-k'æ tsih-leh ky'i ky'üoh tin væn ziu kw'a-kw'a læ iao-bông ih-nyih li-deo ih-go
主人家走開；只勒去喫點飯，就快快來；要防一日裏頭，一個
z-zing ka-siang-mao

時辰介相貌。

Yia-tao-den gyi do-leh zih-ts siao-nying min-zóng pin-yin di-ying p'u-hao-ts kw'eng-tong
夜到頭，其馱勒蓆子，小人眠牀邊沿地垟鋪好仔，睏東。

tsæ-wô yiu ngeo-na mun-deo-dzô keh-sing be hao-tong t'eo-p'ô siao-nying eo gyi mô-zóng ziu hao
再話有牛奶，饅頭茶箇星備好東；偷怕小人謳其，馬上就好

bô-ky'i-læ peh gyi ky'üoh Tsao t'in-nyiang nyih-deo feh-zing c'ih-go z'-eo teng gyi ts'ô-ts-li la-leh
爬起來，撥其喫。早天亮，日頭弗會出個時候，等其車子裏拉勒

ky'i tseo-tseo 'oh-tsia siu-li bao-leh gyi hwô-yün-li ky'i hyi-hyi Bao-tsing-læ z'-eo sin teng gyi
去走走；或者手裏抱勒其花園裏去嬉嬉。抱進來時候，先等其

gyiang-giang nyüoh i-zông teng gyi c'ün-c'ün hao peh gyi ky'üoh t'in-nyiang væn 'eo-siu peh gyi min-zóng-li tsæ
滙滙肉，衣裳等其穿穿好，撥其喫天亮飯；後首撥其眠牀裏再

kw'eng liang-kao lh-nyih tao yia teng gyi na-na-'o yiu z-tsin siu-li bao-bao gyi 'oh-tsia kyin-kah-deo
睏兩覺。一日到夜等其鴻鴻和；有時節手裏抱抱其，或者肩胛頭

pe-pe gyi yiu z-tsin peh gyi zi tseo 'oh-tsia peh gyi tsin-diao-mao-t'æn min-teng le-læ le-ky'i
背背其；有時節撥其，自走；或者撥其氈條毛毯面頂踩來踩去。

Nying-kô tao gyi-lah oh-lô læ tsong k'en-kyin Bu-zi dæ keh siao-nying ka hao yia yiu yiu-ho
人家到其拉屋落來，總看見蒲齊待箇小人介好；也有，有夥

nying song gyi ih-tin nga-peh ing-we k'en-kyin gyi dæ Hyin-li ka cong-sing
人送其一點外撥；因為看見其待顯理介忠心。

Hyin-li tao-leh liang-sæn shü z'-eo sang-leh ih-dziang djong-djong bing siang-mao p'ô-p'ô yiu-ho
顯理到了兩三歲時候，生了一場重重病，相貌怕怕；有夥

nyih-ts k'en-kyin gyi ôh-ziang pih-ding iao si ka-go 'Eo-deo tao s ng shü z'-eo yi sang djong-djong
日子看見其惡像必定要死介個。後頭到四爾歲時候，又生重重

ih-dziang bing ing-we keh siao-nying-go ti-ts ih-hyiang m-neh dza tsah-cü Hyin-li sang-bing-kæn z'-eo
一場病；因為箇小人個底子，一向嚦得咋扎注。顯理生病間時候，

Bu-zi ih-ngæn feh li-sing yia ih-ngæn feh k'eng zi ky'i kw'eng ziu-z Hyin-li-go min-zóng pin-yin yia
蒲齊一眼弗離身，也一眼弗肯自去睏；就是顯理個眠牀邊沿，也

feh kw'eng ih-dzih teng tao siao-nying bing ts'ô-de Ka wô-ky'i-læ keh siao-nying nyin-kyi do tin dzih-din
弗睏，一直等到小人病瘥了。介話起來箇小人年紀大點，值鉢

keh-go bao gyi cü-kwu pi dzih-din pah-yiang bih-nyiang-kao yia feh sön hyi-gyi ing-we keh bao gyi
箇個抱其主顧，比值鉢百樣別樣告，也弗算稀奇；因為箇抱其

cü-kwu z gyi ting hao beng-yiu Bih-nying m-nying ts'æ-gyi
主顧，是其頂好朋友。別人，嚦人睬其。

Ing-kyih-li shih-wô Hyin-li ka z'-eo ve kóng dæn-z teng Bu-zi kóng peng-di wô
英吉利說話，顯理介時候，儕講；但是等蒲齊講本地話，

kyih-lih-kweh-leh kyih-lih-kweh-leh ôh we kóng Ziu-z keh-sing peng-di nying læ-tih kóng-go hao-hao tæ-tæ
唔咧骨勒唔咧骨勒，惡會講。就是箇星本地人來的講個，好好歹歹

kyü-tang-kyü gyi tu f'ing-leh-c'ih-go
句打句，其都聽勒出個。

Nga-dōng-li   læ   Bu-zi   kiyah-k'o-deo   zo-ts   læ-kæn   ky'üoh dōng   ky'üoh mih-tsin   'A   mah
外堂裏，來蒲齊腳劙頭坐仔，來間喫糖，喫蜜煎。鞋，襪，
feh c'ün   tsih c'ün-leh do-kyiah-kw'u   kiyah-li   yia   yiu   nying-ts   kiyah-gyüoh   ta-tih   Ziah-z   tæn-tsih k'en-kyin gyi
弗穿；只穿勒大腳褲；腳裏也有銀子腳鐲戴的。若是單只看見其
tso   z-ken   kóng shih-wô   m-nying   k'en-teh-c'ih   feh   z   peng-di   nying   Tsih-leh   gyi-go   wông-wông deo-fah
做事幹講說話，喰人看得出弗是本地人。只勒其個黃黃頭髮，
læn-ing-ing   ngæn-tsing   nying-kô   ih   k'en   yiu-su   keh-z   'ah-li   ih-koh   nying   sang-go
藍陰陰眼睛，人家一看，有數箇是何裏一國人生個。

Keh siao-nying   ih-dzih   tao   ng   loh   shü   z'-eo   dzing-gyiu   z-ka   ko-ky'i   ing-we   gyi   deng-tih   oh-li
箇小人一直到五六歲時候，仍舊是介過去；因為其庵的屋裏
keh-go   s-meo   se-tsих   iao   keh siao-nying   eo   gyi   ah-nyiang   wa   we   ih-ngæn   feh   kwu-djöh   gyi   ih-ngæn   feh
箇個師母，雖即要箇小人謳其阿嬪，還會一眼弗顧着其，一眼弗
ts'eng   Ngô   kæ   do   Yiæ-su   dao-li   kao-kao   gyi   Bu-zi   teng   bih-go   peng-di   nying   læ-tih   pa-pa
忖，「我該駄耶蘇道理教教其。」蒲齊等別個本地人來的拜拜
bu-sah   dæ-dæ   bu-sah   keh siao-nying   z   k'en-kwæn-liao-go   Gyi   hyiao-teh   gyi   ah-nyiang   yiu   z-tsin   tao
菩薩，抬抬菩薩，箇小人是看慣了個。其曉得其阿嬪有時節到
Ding-na-pô   li-pa-dōng-li   ky'i   keh-lah   gyi   ts'eng-ts'eng   bu-sah   yiu   hyü-to-go   Gyi   ts'eng-ts'eng   gyi   ah-nyiang
亭那巴禮拜堂裏去，箇拉其忖忖菩薩有許多個。其忖忖其阿嬪
tao   Ding-na-pô   ky'i   pa-pa   keh-we   Jing-ming   teng   Bu-zi   læ-tih   pa-go   keh-sing   nyi-su-moh-tiao   bu-sah
到亭那巴去拜拜箇位神明，等蒲齊來的拜個箇星泥塑木雕菩薩，
iao-bông   m-kao   kôh-yiang   Wa-iyu   peng-di   nying   læ-tih   wô   'Eng-sô   'o   keh-da   kóng   z   ih-go
要防喰告各樣。還有，本地人來的話，「恆沙河，箇埭江是一個
bu-sah   gyi   shü   we   gyaing-diao   nying-go   ze   keh-go   shih-wô   gyi   yia   siang-sing   Gyi   ah-nyiang-go   ti-'o
菩薩；其水會澆掉人個罪，」箇個說話其也相信。其阿嬪個底下
ning wô-hyiang   gyi-dao   We-we   kyiao   nying   teng   Yiæ-su   kyiao   ih-tyang   hao   gyi   yia   siang-sing   Wa-iyu
人話向其道，「回回教人等耶穌教一樣好，」其也相信。還有
siao-nying   feh   ing-kæ   hyiao-teh-go   z-ken   tu   peh   ti-'o   nying   kao-we-de
小人弗應該曉得個事幹，都撥底下人教會了。

Keh-sing   ti-'o   nying   z   feh   hyiao-teh   dao-li   cü-kwu   wa   kwa   gyi   feh-læ-go   tsih-leh   gyi   keh-go
箇星底下人是弗曉得道理主顧，還怪其弗來個；只勒其箇個
s-meo   hyiao-teh   keh siao-nying   ky'ü-shü-go   tia-nyiang   z   kyiao-meng-li   nying   kyi-kying   pô   keh-go   siao-nying   tsih-kyü   tao
師母曉得箇小人去世個爹嬪是教門裏人；既經把箇個小人接歸到
zi   u-döng   dza-we   hao   'eo   gyi   gwæn   læ   yüong-nying   siu-li   Keh tsong   feh   z-go
自烏蕩；咋會好後其攢來傭人手裏。箇種弗是個。

Hyin-li   ng   loh   shü   z'-eo   yiu   ih-we   do-kwu-nyiang   dzong   Ing-kyih-li   koh   sing-læ-go   tao
顯理五六歲時候，有一位大姑娘從英吉利國新來個，到
Hyin-li-go   ah-nyiang   ôh-li   læ   deng   ih-löh-ko-de   Keh do-kwu-nyiang-go   ah-tia   z   hao-hao   ih-go   moh-s
顯理個阿嬪屋裏來庵一落過了。箇大姑娘個阿爹是好好一個牧師；
keh-lah   do-kwu-nyiang   peh   ah-tia   tsiao   Yiæ-su-go   dao-li   kao-leh   kwe-kwe   kyü-kyü
箇拉大姑娘撥阿爹照耶穌個道理教勒規規矩矩。

Gyi yiu ih-tsa siang-ts ta-læ li-deo yiu Sing-shü hyü-to peng-su wa-yiu hao peh siao-nying
其有一隻箱子帶來，裏頭有《聖書》許多本數；還有好撥小人
doh-go shü yiu 'en læ-tih ôh-hao-k'en Keh-we do-kwu-nyiang k'en-kyin keh-go siao-siao-nying læ
讀個書，有含來的，惡好看。箇位大姑娘，看見箇個小小人來
long-döng-li Bu-zi kyiah-'o zo-tih dön-dön tsih-yiu peng-di nying teng gyi kong wô keh-lah yi dzih-din
弄堂裏，蒲齊腳下坐的，團團只有本地人等其講話，箇拉又值鈿
gyi yi k'o-lin gyi ing-we ka ih-go siao-nying tiu-leh feh hyiao-teh Tsing Jing cü-kwu siu-li jih-dzæ
其，又可憐其；因為介一個小人丟勒弗曉得真神主顧手裏，實在
z peh-jing-siang
是不忍相。

Keh do-kwu-nyiang ziu kæn-dzeh kyi-tsiang ting hao-k'en hwô-loh-ts pa læ di-pæn-teng k'eo-k'eo
箇大姑娘就揀擇幾張頂好看花綠紙，擺來地板頂，扣扣
meng-k'eo-den tsiao Hyin-li lao-lao zo-kæn-go vong-li Hyin-li læ tsiang-tsiang k'en keh-kæn vong-li
門口頭，照顯理老老坐間個房裏^[1]。顯理來張張看箇間房裏，
k'en-kyin keh-sing hwô-loh-ts sing-siang iao tseo-tsing ky'i gyi zi ih-go nying yi feh ken tseo-tsing ky'i
看見箇星花綠紙，心想要走進去，其自一個人又弗敢走進去，
pih-iao Bu-zi dô-kô be-leh gyi ky'i 'Eo-deo gyi teng do-kwu-nyiang shü-vi joh-leh-tin-de keh-tsao tsih-ião
必要蒲齊大家陪勒其去。後頭其等大姑娘勢微熟了點了，箇遭只要
Bu-zi meng-k'eo zo-kæn ka hao-de Tse deng liang-nyih ih-ngæn feh p'ô ziu-z doh-zi ih-go nying
蒲齊門口坐間介好了。再庵兩日，一眼弗怕；就是獨自一個人，
yia we tseo-tsing ky'i ping-ts'ia ôh-hwun-hyi do-kwu-nyiang u-sen læ-tong ing-we keh do-kwu-nyiang yang-yang i
也會走進去。並且惡歡喜大姑娘烏碎來東；因為箇大姑娘樣樣依
gyi-go sing-siang iao peh keh siao-nying hao hwun-hyi gyi s-teh Hyin-li we k'eng peh gyi kao-kao ing-we
其個心想；要撥箇小人好歡喜其，使得顯理會肯撥其教教；因為
gyi læ keh-deo m-to-siao kong-fu hao deng
其來箇頭嘸多少工夫好庵。

[1] 此處原書錯印爲 vong-li

Keh do-kwu-nyiang k'en-kyin Hyin-li Ing-kyih-li wô ve kóng sing-li iu-meng-siang yia feh-k'eng we-leh
箇大姑娘看見顯理英吉利話膾講；心裏憂悶相；也弗肯爲了
ka ih-ngæn næn-z tiu-diao keh-go siao-nying keh-lah do-leh keh-sing hwô-loh-ts wô-hyiang gyi-dao
介一眼難事，丢掉箇個小人；箇拉馱勒箇星花綠紙，話向其道，
keh-z Ing-kyih-li eo soh-si keh-z Ing-kyih-li eo soh-si ih-yiang ih-yiang tu tin-hyiang gyi
「箇字英吉利謳啥西；箇字英吉利謳啥西；」一樣一樣都點向其
dao Ko-leh m-kyi-nyih keh siao-nying sing-li zi iao tong-si ziu we dziao-leh do-kwu-nyiang eo-c'ih
道。過了嘸幾日，箇小人心裏自要東西，就會朝勒大姑娘謳出
gyi-go Ing-kyih-li ming-z læ 'Eo-deo keh do-kwu-nyiang do-leh zi oh-li ta-læ-go siao-siao ih-peng shü
其個英吉利名字來。後頭箇大姑娘馱勒自屋裏帶來個小小一本書，
kao Hyin-li nyiæn-loh-go z-meo 'eo-deo tsæ kao gyi p'ing-z-go fōng-fah
教顯理，認廿六個字母；後頭再教其拼字個方法。

Ka-ni keh siao-nying feh-zing tao ts'ih shü z'-eo ze-bin soh-go z tu we p'ing ze-bin
介呢，箇小人弗會到七歲時候，隨便啥個字，都會拼；隨便

soh-go Ing-kyih-li shih-wô tu we kông Keh do-kwu-nyiang i-pin nyih-nyih p'ing-ming læ-tih kao Hyin-li doh
啥個英吉利說話，都會講。箇大姑娘依邊日日拼命來的教顯理讀

shü i-pin k'eo-djün dao-li peh gyi t'ing ziu-z iao Yiæ-su meng-du cü-kwu tu kæ hyiao-teh
書，依邊口傳道理撥其聽；（就是要耶穌門徒主顧都該曉得；）

ing-we gyi teng-feh-tao Hyin-li zi we doh Sing-shü Di-ih-yiang sing-siang kao gyi tsih-yiu ih-we Tsing
因為其等弗到顯理自會讀《聖書》。第一樣心想教其，只有一位真

Jing z zao pah-yang tong-si-go wa-yiu keh-sing tsing-sing pa Tsing Jing cü-kwu si-eo deng-go keh hao-hao
神。是造百樣東西個；還有箇星真心拜真神主顧死後庵個箇好好

u-döng kyiao-leh T'in-döng Wa-yiu ôh-nying si-eo deng-go keh-go wâ-wâ u-döng Kyiao-leh di-nyüoh
烏蕩，叫勒天堂。還有惡人死後庵個箇個壞壞烏蕩，叫勒地獄；

wa-yiu döng-deo shü-kæn-zöng teng shü-kæn-zöng pah-yang tong-si teng nyih-deo yüih-liang sing-siu
還有蕩頭世間上，等世間上百樣東西，等日頭，月亮，星宿，

keh-sing 'Eo-deo k'eo-k'eo iao kao gyi Ko-lo-si shü-li deo ih tsöng jih-loh tsih keh-kyü
箇星。後頭扣扣要教其〈哥羅西書〉裏（頭一章十六節，）箇句

shih-wô Læ t'in-zöng læ di-'o væn-pah sô yiu-go tong-si tu z Gyi zao-c'ih-læ-go
說話，「來天上，來地下，凡百所有個東西，都是其造出來個。」

Hyin-li djöh-ih-kyi ming-bah-de hyiao-teh AE Keh do-kwu-nyiang gyi iao teng ngô kông tsih yiu ih-go
顯理着一記明白了；曉得「唉！箇大姑娘，其要等我講，只有一個

bu-sah shih-wô-tih-de Keh siao-nying ziu ông-de teng gyi wô Ng keh-kyü shih-wô z p'in
菩薩說話的了！」箇小人就快了；等其話，「爾箇句說話是騙

ngô-go Yin-dzæ ah-lah a-m yia yiu ih-go bu-sah Bu-zi yia yiu ih-go bu-sah wa-yiu ling-nga
我個。現在阿拉阿姆也有一個菩薩；蒲齊也有一個菩薩；還有另外

yiuh-bo bu-sah Ka wô ts ziu peng-c'ih-ky'i tao long-döng-li pô do-kwu-nyiang wô-go shih-wô kao-su
有夥菩薩。」介話仔，就奔出去到弄堂裏，把大姑娘話個說話告訴

Bu-zi dao ziu zo-lôh Bu-zi kyiah-'ô se-tsih do-kwu-nyiang pô ting hao-k'en hwô ts'oh-tsæn-sing-go shü
蒲齊道；就坐落蒲齊腳下；雖即大姑娘把頂好看花，簇新個書，

hong gyi tseo-tsing læ gyi keh-nyih cong-ü feh k'eng tseo-tsing lae Keh nyih yia-tao keh do-kwu-nyiang tao
哄其走進來，其箇日終於弗肯走進來。箇日夜到，箇大姑娘到

zi-go vông-li ky'i meng kwæn-hao-ts we-leh keh-go siao-nying p'ing-ming tao-kao Gyi en-dong-dong læ-tih
自個房裏去，門關好仔，爲了箇個小人拼命禱告。其暗洞洞來的

tao-kao keh-we T'in-Vu z we t'ing-meng keh-lah di-nyi nyih Hyin-li mi-mi-siao yi tseo-tsing læ
禱告箇位天父，是會聽聞；箇拉第二日，顯理咪咪笑又走進來；

keh-sing z-ken long-tsang tu mông-kyi-de s-teh keh do-kwu-nyiang hao djong-sin kông keh-go dao-li peh gyi
箇星事幹攏總都忘記了；使得箇大姑娘好重先講箇個道理撥其

t'ing Gyi yia eo Hyin-li gyü-tæn-tao gyiu-gyiu Tsing Jing hao s-peh gyi ts'ong-ming cü-we we hyiao-teh tsing
聽。其也謳顯理跪帶倒，求求真神好賜撥其聰明智慧，會曉得真

dao-li Gyi yia yü-sin be-bæn ih-go ngô siao-c'ih-læ-go bu-sah eo Hyin-li ts-si k'en-k'en k'en ziu
道理。其也預先備辦一個瓦燒出來個菩薩，謳顯理仔細看看看；就

do-leh keh-go bu-sah gwæn-leh di-iyang-li pah-moh-feng-se 'Eo-deo meng-leh Hyin-li z-ka wô
馱勒箇個菩薩攢勒地坪裏百木粉碎。後頭問勒顯理是介話，

Hyin-li keh-go bu-sah yiu soh-go z-ken we t'i ng tso m-neh Ng k'en-kyin gyi zi tu pao feh
「顯理，箇個菩薩有啥個事幹會替爾做喰得？爾看見其自都保弗
ko Ng tao eo jih-sing k'en eo gyi bô-ky'i-læ 'ô Ng k'en-kyin gyi dong ih-ngæn ve dong
過，爾到謳十聲看，謳其爬起來，嘎！爾看見其動，一眼躉動。」
Keh nyih Hyin-li peh do-kwu-nyiang ka ih wô ziu siang-sing-de
箇日顯理撥大姑娘介一話，就相信了。

Di-nyi yang ziu kao gyi Tsing Jing tao-ti z dza-go Wô Jing z Ling yiu ih tin ziang
第二樣，就教其，真神到底是咋個。話神是靈；（有一點像
nying-go weh-ling ka-go z kôh-tao kôh-c'ü lae-tong m-yiu ih-ying ve tso-go Gyi yang-ying
人個活靈介個；）是各到各處來東；喰有一樣躉做個。其樣樣
k'en-kyin-go yang-ying ting-meng-go lin ah-lah sing-li ts'eng-tih-go z-ken tu teh-cü z hao Gyi
看見個；樣樣聽聞個；連阿拉心裏忖的個事幹都得知；是好，其
hwun-hyi z wa Gyi u-su Gyi dzong-læ m-neh ky'i-deo yia üong-sang üong-si feh si-go
歡喜；是壞，其惡慄。其從來喰得起頭；也永生永世弗死個。

Keh-tsao Hyin-li ting-meng gyi ts-tin Tsing-Jing lae-tih kông-go shih-wô teh-cü yiu mi-dao-go
箇遭顯理聽聞其指點真神來的講個說話，得知有味道個；
ziu-z gyi zi yia we bun-meng 'Eo-deo yi hyiao-teh Tsing Jing zao t'in-di loh-nyih wun-kong di-ts'ih nyih
就是其自也會盤問。後頭又曉得真神造天地，六日完工，第七日
hyih-kong-de Hyiao-teh di ih-go nen di ih-go nyü bao-z zao c'ih-læ z'-eo m-ze m-ko
歇工了。曉得第一個男，第一個女，暴時造出來時候，喰罪喰過。
'Eo-deo keh do-kwu-nyiang yi wô-hyiang gyi dao ah-lah deo-ih-go tsu-tsang Üô-tông teng gyi-go lao-nyüing
後頭箇大姑娘又話向其道，阿拉頭一個祖宗亞當等其個老嫗
Yüô-wô ziu-leh Mo-kwe-go mi-'ôh ky'üoh-leh Tsing Jing feh hyü gyi ky'üoh-go ko-ts Keh z shü-kæn-zöng
夏娃，受了魔鬼個迷惑，喫了真神弗許其喫個果子。箇是世間上
ze-ôh-go z-ken ky'i-ts'u fah-tsoh Wa-iyu wô Üô-tông z ah-lah di-ih-dæ-go tsu-tsang gyi-go
罪惡個事幹起初發作。還有話，亞當是阿拉第一代個祖宗；其個
peng-sing kyi-kying pin-diao-de ing-we ah-lah z gyi-go 'eo-dæ tsiao gyi-go siang-mao sang-c'ih-læ
本性既經變掉了，因為阿拉，是其個後代，照其個相貌^[1]生出來，
keh-lah tu yiu ze-go
箇拉都有罪個。

[1] 此處原書錯印爲 siang-miao

Hyin-li ziu meng-leh gyi z-ka wô Dza siang-mao kyiao-leh ze Do-kwu-nyiang we-teh gyi
顯理就問勒其是介話，「昨相貌叫勒罪。」大姑娘回答其
z-ka wô Nön-nön Z Tsing Jing u-su-go feh-leng soh-go z-ken tu z ze Nô
是介話，「因因！是真神惡慄個，弗論啥個事幹，都是罪。喏！」
T'eo-p'ô ng-go meo-lao eo ng tseo-tsang gyi-go vông-li læ 'oh-tsia eo ng tso soh-go z-ken ng feh-k'eng
偷怕爾個母老謳爾走進其個房裏來，或者謳爾做啥個事幹，爾弗肯
tso ng dao gyi ô-wông ing-kæ feh ing-kæ Hyin-li z-ka wô Iao-bông z ing-kæ
做；爾道其慄惶，應該弗應該？」顯理是介話，「要防是應該。」

Do-kwu-nyiang yi meng gyi T'eo-p'o ng eo Bu-zi do sin-ts læ teng ng sin ih sin 'oh-tsia eo
大姑娘又問其，「偷怕爾謳蒲齊馱扇子來，等爾扇一扇；或者謳
gyi gyiao-ts tang-læ teng ng dæ ih dæ gyi feh k'eng i ng fæn-cün ky'i tso bih-nyiang kao z-ken
其轎子打來，等爾抬一抬；其弗肯依爾，反轉去做別樣告事幹；
'oh-tsia ng eo gyi dæ tao keh-hyang gyi fæn-cün dæ ng tao bih-hyang ng wa sön gyi z feh z
或者爾謳其抬到箇向，其反轉抬爾到別向；爾還算其是弗是？」
Hyin-li wô Keh z-jün z feh z Do-kwu-nyiang wô Ka-ni ng feh-leng soh-go z-ken
顯理話，「箇自然是弗是。」大姑娘話，「介呢，爾弗論啥個事幹
feh i Tsing Jing feng-fu ka tso s-teh Gyi ô-wöng keh ziu-z ze Tsih-leh keh do-kwu-nyiang kao
弗依眞神吩咐介做，使得其慄惶，箇就是罪。」只勒箇大姑娘教
Hyin-li ze keh yiang i-s iao gyi ming-bah jih-dzæ væn-næn Ing-we yiu-ho nyin-su m-nying kao gyi
顯理罪箇樣意思，要其明白，實在犯難。因爲有夥年數嘸人教其，
m-nying ts'a gyi keh-lah hao tæ tu bin-feh-c'ih Kông hyü-wô gyi yia feh sön ze t'eo tong-si
嘸人睬其，箇拉好歹都辨弗出。講虛話，其也弗算罪；偷東西，
t'eo-leh nying-kô feh teh-cü gyi yia feh p'o wöng-k'ong T'eo-p'o nying-kô tang gyi gyi tang nying-kô wæn gyi
偷了人家弗得知，其也弗怕惶恐。偷怕人家打其，其打人家還，其
ts'eng-ts'eng yia z ing-kæ-go hao tang-go
忖忖也是應該個，好打個。

Ko-leh kyi-nyih do-kwu-nyiang kao gyi ze-go i-s gyi tu hyiao-teh ming-bah 'Eo-deo tsæ
過了幾日，大姑娘教其罪個意思，其都曉得明白。後頭再
dziang-dziang si-si wô-hyang gyi-dao ah-lah-go sing peh keh-go ze long-wæn-de 'Eo-deo kao gyi Sing-s
詳 詳 細細話向其道，阿拉個心撥箇個罪弄環了。後頭教其，聖詩
jih-s siu di-ih di-nyi tsih kao-ko-ts yi kao kao-ko-ts yi kao teng-tao Hyin-li
十四首，第一、第二節；教過仔又教，教過仔又教，等到顯理
joh-joh-kwun we be ziu-z wô Zöng-Cü dzong t'in-zöng k'en 'ô-deo keh-sing shü-kæn-zöng nyäng iao
熟熟管會背；就是話，「上主從天上看下頭箇星世間上人；要
k'en-kyin yiu soh-go nyäng ming-bah soh-go nyäng læ-tih zing Jing-ming gyi-lah long-tsang tu yi-kying tseø ts'ô
看見有啥個人明白，啥個人來的尋神明。其拉攏總都已經走岔
lu long-tsang pin-leh ao-tsao-pah-la m-nyäng læ-tih 'ang-jün lin ih-go nyäng tu m-neh-go
路，攏總變勒麿糟八刺；嘸人來的行善，連一個人都嘸得個。」

Keh-tsao keh-go do-kwu-nyiang tsæ kao Hyin-li hyiao-teh ze-go pao-ing z üong-sang üong-si-go ying-vah
箇遭箇個大姑娘再教顯理曉得罪個報應是永生永世個刑罰。
Wa-yiu eo gyi be Sing-shü li-hyang liang sän tsih yiu keh-go i-s læ-tih hao tso bing-kyü
還有謳其被《聖書》裏向兩三節，有箇個意思來的，好做憑據，
ka-go ziang Ko-ling-to zin-shü di loh-tsöng di kyiu tsih wô Ôh-nying feh neng-keo teh-djöh
介個；像〈哥林多前書〉第六章，第九節，話，「惡人弗能夠得着
T'in-döng wa-yiu Mô-t'a-djün nyiæn-ng tsöng s-jih-loh tsih wô Keh-sing ziu-z
天堂。」還有〈馬太傳〉廿五章，四十六節，話，「箇星，（就是
ôh-nying iao tseø-tsing üong-sang üong-si ying-vah-go u-döng ka shih-wô
惡人，）要走進永生永世刑罰個烏蕩，」介說話。

Hyin-li peh do-kwu-nyiang kao-leh yiu-ho kong-fu keh-tsao hyiao-teh ngô teng shü-kaen-zōng ko-ko nying
顯理撥大姑娘教了有夥工夫，箇遭曉得，我等世間上個個人
tu z yiu ze-ky'in hyiao-teh ze-go pao-ing z üong-sang üong-si-go ying-vah ping-ts'ia hyiao-teh ngô ih-ngæn ve
都是有罪愆；曉得罪個報應是永生永世個刑罰；並且曉得我一眼瞻
kyiu zi Shü-kæn-zōng yia m-kao soh-go nying m-kao soh-go tong-si we gyang-diao ngô ze-ky'in s-teh
救自。世間上也嘸告啥個人，嘸告啥個東西會滙掉我罪愆；使得
yiu liang-vah Hyin-li p'ing-ming meng gyi Ngô kæ tso soh-si hao kyiung ngô weh-ling kæ dza long-fah hao
有兩伐，顯理拼命問其，「我該做啥西好救我活靈；該咋弄法好
s-teh Tsing Jing k'eng nyiao-sô ngô-go ze-ky'in dza long-fah hao ky'i-diao ngô-go ôh sing-dziang
使得真神肯饒赦我個罪愆；咋弄法好棄掉我個惡心腸？」

Tao-leh ka z'-eo keh do-kwu-nyiang kao-hyang-gyi-dao ah-lah Kyiu-Cü Yiæ-su we-leh ah-lah keh-pæn
到了介時候，箇大姑娘教向其道，阿拉救主耶穌爲了阿拉箇班
nying tso-go z-ken wô Yiæ-su ing-we iao kyiung ah-lah shü-kæn-zōng nying keh-lah dzong T'in-zōng
人做個事幹；話，耶穌因爲要救阿拉世間上人箇拉從天上
kóng-lôh-læ deo-t'æ tso-nying dæ ah-lah ziu kw'u-næn peh nyung-kó ting-leh jih-z-kô-zōng si-de
降落來，投胎做人，代阿拉受苦難，撥人家釘勒十字架上死了；
'eo-deo tao di-sæn-nyih djong-sin weh-cün-læ dzing-gyiu tao T'in-dóng-li ky'i-de wô ing-we ah-lah yiu
後頭到第三日重先活轉來；仍舊到天堂裏去了；話，因爲阿拉有
ze-ky'in-go ôh-pao Yiæ-su yi-kying dæ ah-lah ziu-ko-de keh-lah siang-sing cü-kwu hao-vong ziu üong-sang
罪愆個惡報，耶穌已經代阿拉受過了，箇拉相信主顧好留受永生
üong-si-go ying-vah tao fæn-cün hao ziu T'in-dóng-li üong-sang üong-si-go fo-ky'i
永世個刑罰，倒反轉好受天堂裏永生永世個福氣。

K'en Di-mo-t'a zin shü di-sæn tsöng jih-loh tsih teng Ko-lo-si shü di-ih
(看〈提摩太前書〉第三章，十六節，等〈哥羅西書〉第一
tsöng jih-s tsih teng nyiæn tsih 章，十四節，等廿節。)

Do-kwu-nyiang ze-bin kyi-z kóng-c'ih ah-lah Kyiu-Cü Yiæ-su-go z-ken Hyin-li t'ing-meng
大姑娘隨便[1]幾時講出阿拉救主耶穌個事幹，顯理聽聞，
kah-nga hwun-hyi Tsæ-wô gyi-go sing be Sing-Ling ken-dong keh-lah ih-sing æ-kying ah-lah Kyiu-Shü-Cü
格外歡喜。再話，其個心被聖靈感動，箇拉一心愛敬阿拉救世主；
ping-ts'ia zóng-k'ong-p'ô teh-ze Gyi long Gyi ô-wông keh-lah kóng ih-kyü shih-wô tso ih-yiang z-ken
並且尚恐怕得罪其，弄其恆惶，箇拉講一句說話，做一樣事幹，
long-tsöng tso-gyi Feh-hyih læ-tih meng do-kwu-nyiang Keh-go hao tso feh hao tso keh-go hao tso feh hao
攏總做忌。弗歇來的問大姑娘「箇個好做弗好做；箇個好做弗好
tso T'eo-p'ô ngô keh-nyiang z-ken tso-ts Tsing Jing we ô-wông ngô fah S-teh yiu-'æn kong-fu gyi
做？偷怕我箇樣事幹做仔，真神會恆惶我法？」使得有限工夫，其
tso-nying-go 'ang-ts 'o-jün pin-leh kóh-nyiang Wa shih-wô gyi-zi ih kyü feh kóng ziu-z t'ing-meng
做人個行止和然變勒各樣。壞說話，其自一句弗講；就是聽聞
bih-nying kóng yia iao ông sah-de Teng nyung-kó 'o-o-moh-moh k'ah-k'ah-ky'i-ky'i Z-min-zōng p'ong-djöh ting
別人講，也要快煞了。等人家和和睦睦客客氣氣。市面上碰着頂

gyüong 'ō-siu nying teng gyi tsoh-tsoh ih gyi tsong-iao waen gyi li T'eo-p'ō nying-kō song gyi ih-kw'e te-k'ae
窮下手人等其作作揖，其總要還其禮。偷怕人家送其一塊對開，
gyi feh-k'eng ky'i ma ky'üoh-go tong-si teng shô-ho keh-sing tsong-iao de-leh dong-din 'eo-su tō-fah peh
其弗肯去買喫個東西，等耍貨箇星，總要兌勒銅鈿，候數打發撥
t'ao-væn peh hah-ngæn kwa-kyiah jih-dzæ kw'u-go cü-kwu
討飯，撥瞎眼、拐腳，實在苦個主顧。

[1] 此處原書錯印爲 ze-bih

Yiu ih-nyih Hyin-li tseo-tsing do-kwu-nyiang-go vông-li p'ong-djôh do-kwu-nyiang læ-tih k'æ ih-siang-ts
有一日，顯理走進大姑娘個房裏，碰着大姑娘來的開一箱子
shü gyi teng Hyin-li wô Læ teng ngô dô-kô tsing-c'ih keh-sing shü do tao ngô-go shü-kô-li ky'i
書；其等顯理話，「來，等我大家整出箇星書，馱到我個書架裏去
en-tih Gyi-lah læ-tih tsing shü z'eo Hyin-li sing-li hwun-hyi ing-we yiu ih-ngæn z-ken hao
安的。」其拉來的整書時候，顯理心裏歡喜，因爲有一眼事幹好
pông-ts'eng keh-go do-kwu-nyiang Do-kwu-nyiang z-ka wô Keh-sing yiu sing min-ts z kôh-yiang
幫襯箇個大姑娘。大姑娘是介話，「箇星有星面子是各樣；
yiu-sing pæn-ts z do-go yiu-sing z siao-go dæn-z shü-li go shih-wô long-tsang z tso-tyang-go
有星，板子是大個，有星是小個；但是書裏個說話攏總是做樣個；
long-tsang z Tsing Jing-go Sing-shü Ng t'eo-p'ô do ih-peng ky'i doh-doh tsiao Gyi shih-wô ka tso gyi
攏總是真神個《聖書》。爾偷怕馱一本去讀讀，照其說話介做，其
we ling ng tao t'in-dông-li ky'i tao ng hwun-hyi-go keh-we Kyiu-Shü-Cü-go u-dông Ziu-z we-leh ze-ky'in
會領爾到天堂裏去，到爾歡喜個箇位救世主個烏蕩。就是爲了罪愆
sah-diao-go Tsing Jing-go Siao-Yiang u-dông
殺掉個，真神個小羊烏蕩。」

Hyin-li wô Ô-yüô Keh-go shü ngô feh-tsiao dza iao ng k'eng song ngô ih-peng ngô
顯理話，「哦暇！箇個書，我弗照咋要；爾肯送我一本，我
hyi-hyi-go tong-si lin ngô zo-go siao ts'ô-ts long-tsang song-peh ng Do-kwu-nyiang mi-mi-siao
嬉戲個東西，連我坐個小車子，攏總送撥爾。」大姑娘咪咪笑，
z-ka wô Vong-de vong-de Ng-go hyi-hyi tong-si siao ts'ô-ts keh-sing ng dzing-gyiu
是介話，「劄了，劄了。爾個嬉戲東西，小車子箇星，爾仍舊
do-tong Keh-go shü ze-ng ky'i kæn ih-peng ngô we song-peh ng Hyin-li hyüih-sing zia-zia gyi
馱東。箇個書，隨爾去揀一本，我會送撥爾。」顯理血心謝謝其；
ziu coh Bu-zi eo-tæn-tsing-læ teng gyi dô-kô siang-liang tao-ti wa-z kæn dao-'ong shü-min hao wa-z
就給蒲齊謳帶進來，等其大家商量，到底還是揀桃紅書面好，還是
kæn pao-læn shü-min hao kæn-hao-ts ziu hyiang do-kwu-nyiang t'ao ih-kw'e dziu do-ky'i tao zæ-vong-s-vu
揀寶藍書面好；揀好仔，就向大姑娘討一塊綢，馱起到裁縫師父
u-sen eo gyi tso ih-go dæ hao tsí keh ts'oh-tsæn-sing ih-peng Sing-shü Keh-nyih mæn-deo tao
烏碎，謳其做一個袋，好齒箇簇嶄新一本《聖書》。箇日晚頭到
do-kwu-nyiang u-dông , iao do-kwu-nyiang kao-kao gyi hao doh-doh dzong keh-nyih doh ky'i-deo
大姑娘烏蕩 ， 要大姑娘教教其好讀讀；從箇日晚頭到 。

Ts'ōng-shü-kyi di-ihs tsōng gyi tsing-hao doh-leh deh-ma nyih kong-fu Di-nyi tsōng wa yüong-yi tin
〈創世記〉第一章，其正好讀勒特買日工夫。第二章還容易點；

di-sæn tsōng keng-kō yüong-yi Ka-ni m-to-siao kong-fu Sing-shü ze-bin 'ah-li ih-tsōng 'ah-li
第三章更加容易。介呢嘸多少工夫，《聖書》隨便何裏一章，何裏

ih-tsih gyi mō-zōng doh-leh-c'ih
一節，其馬上讀勒出。

Keh do-kwu-nyiang k'en-kyin gyi-go kong-fu m-neh bah-bah fi-diao sing li-hyiang feh-tsiao dza zia-zia Tsing
箇大姑娘看見其個工夫嘸得白白費掉，心裏向弗照咋謝謝真

Jing Gyi læ z'-eo keh-go dzong-siao m-tia-nyiang-go siao-nying sing-li feh-tsiao dza en-lih-boh-long
神。其來時候，箇個從小嘸爹孃個小人，心裏弗照咋暗力薄臘，

ih-ngæn feh hyiao-teh tsing dao-li teng pa kō-go bu-sah cü-kwu ih-seh ih-nyang Peh gyi kao-kao yiu ih-nyin
一眼弗曉得真道理；等拜假個菩薩主顧一色一樣。撥其教教有一年

pun næn-kæn nyng kæ hyiao-teh hao peh gyi teh-djōh kyiuh ziu-z Yiæ-su-go tsing dao-li keh-go siao-nying
半，難間人該曉得好撥其得着救，就是耶穌個真道理，箇個小人

ts'ō-feh-to tu hyiao-teh-de Do-kwu-nyiang yi-kying do-leh Tsing Jing-go Sing-shü kao-dæ gyi-go siu-li
差弗多都曉得了。大姑娘已經馱勒真神個《聖書》交代其個手裏，

yia tao-kao Tsing Jing ko-de Tsing Jing yi-kying kah-nга i gyi-go tao-kao ka tso
也禱告真神過了。真神已經格外依其個禱告介做。

Do-kwu-nyiang teng Hyin-li bih-k'æ-go nyih-ts keh-tsao gying-long-læ-de do-kwu-nyiang ih-ts'eng ziu iao
大姑娘等顯理別開個日子箇遭近攏來了；大姑娘一忖，就要

sōng-sing-ky'i-læ-de Feh-zing dong-sing zin-deo kyi-nyih kong-fu do-kwu-nyiang eo Hyin-li tseo-tsing gyi-go
傷心起來了。弗曾動身前頭幾日工夫，大姑娘謳顯理走進其個

vōng-li pō yi-kying kao-hyüing gyi-go dao-li meng gyi ih-meng eo gyi ziah-z do-kwu-nyiang meng gyi
房裏，把已經教訓其個道理，問其一問；謳其，若是大姑娘問其

z'-eo gyi hao yüong Sing-shü-li shih-wō we-teh gyi iao yüong-go
時候，其好用《聖書》裏說話回答其，要用個。

Di-ihs yiang meng gyi z-ka wō Jing-ming yiu kyi-go Hyin-li we-teh wō Tsih-yiu
第一樣問其是介話，「神明有幾個？」顯理回答話，「只有

ih-go Jing-ming bih-go m-neh-de K'en Mō-k'o jih-nyi tsōng sän-jih nyi tsih
一個神明。別個嘸得了。」（看〈馬可〉十二章，三十二節。）

Ah-lah siang-sing Tsing Jing z Sæn-We-Ih-T'i z feh z We-teh wō Læ t'in-zōng yiu sän tso
「阿拉相信真神是三位一體是弗是？」回答話，「來天上有三做

te-tsing Cü-kwu ziu-z Jing Vu Jing-go Dao Jing-go Sing-Ling keh sän yia-z
對證主顧就是（神）父，（神個）道，（神個）聖靈；箇三也是

Ih
一。」

Jing-go Dao z soh-go i-s Jing-go Dao z Cü Yiæ-su Kyi-toh
「神個道是啥個意思？」「神個道，是主耶穌基督。」

Keh-go wa-z ng Sing-shü-li k'en-c'ih-læ feh-z Z-go ing-we læ Iah'-en
「箇個，還是爾《聖書》裏看出來弗是？」「是個；因爲來〈約翰

foh-ing-shü di-ih tsōng yiu ka sia-tih Ky'i-deo z-tsin Dao læ-tong Dao yia z teng Jing dō-kō
福音書〉第一章，有介寫的。起頭時節，道來東，道也是等神大家
læ-tong Dao ziu-z Jing Dao læ shü-kæn-zōng læ-kæn shü-kæn-zōng yia-z Gyi zao-c'ih-læ-go dæn-z
來東。道就是神。道來世間上來間，世間上也是其造出來個，但是
shü-kæn-zōng feh nying-teh Gyi
世間上弗認得其。」

Tsing Jing ky'i-deo zao nying ziu zao gyi hao fah Hao-go ing-we Sing-shü li-hyiang
「真神起頭造人，就造其好法？」「好個；因為《聖書》裏向
di-ih tsōng kyihsah ih-tsih yiu ka sia-tih Jing k'en-kyin Gyi væn-pah zao-c'ih-læ-go tong-si yia k'en-kyin
第一章，結煞一節有介寫的，神看見其凡百造出來個東西，也看見
gyi z hao-hao-go
其是好好個。」

Yin-dzæ nying hao feh hao Ng we teng ngô zing-djöh ih-go nying z hao sön hao-go fah
「現在人好弗好？爾會等我尋着一個人是好算好個法？」
Keh-go ngô hao-vong ky'i k'en Sing-shü ziu hao we-teh ng Ngô tsih siao zo-leh gyiao-ts dæ tao
「箇個我好留去看《聖書》，就好回答爾。我只消坐勒轎子，抬到
z-min-zōng z-li-go nying peh ng k'en-k'en k'en Ngô ts'eng-ts'eng z-min-zōng ih-go hao-nying tu zing
市面上；市裏個人撥爾看看看。我忖忖市面上，一個好人都尋
feh-djöh AE Hyin-li ng hao sang keh-go kong-fu hao-vong tao z-min-zōng ky'i k'en nying-kô dza
弗着。」「唉！顯理，爾好省箇個工夫；好留到市面上去看人家咋
wa-fah iao-bông gying-gying oh-li-pin yia hao k'en-leh-c'ih Ô Ng iao-bông læ-tih kóng ah-lah
壞法；要防近近屋裏邊也好看勒出。」「嘆！爾要防來的講阿拉
yüong-nying 'oh-tsia keh-sing nyü-nying-k'ah læ do t'ing-li ah-lah a-m u-döng læ-kæn ky'üoh
傭人，或者箇星女人客，來大廳裏，阿拉阿姆烏蕩來間；喫
t'in-nyiang væn z'-eo gyi-lah læ-tih c'ü-siao Sing-shü ngô hyiao-teh gyi-go i-s Ah-lah a-m
天亮飯時候，其拉來的取笑《聖書》；我曉得其個意思。阿拉阿姆
yia læ-tih c'ü-siao Ngô ts'eng-ts'eng nying-kô m-nao wô gyi-lah z hao Z-jün
也來的取笑。我忖忖人家喫得好話其拉是好。」「自然，
k'o-lin-siang gyi-lah m-neh hao wô gyi-lah hao keh-z hong ng dæn-z ah-lah pe'-eo læ-tih
可憐相，其拉喫得好；話其拉好，箇是哄爾；但是阿拉背後來的
p'i-bing feh-neng-keo s-teh gyi-lah we hao-ky'i-læ keh-lah tsih hao we-leh gyi-lah tao-kao Tsing Jing
批評，弗能夠使得其拉會好起來，箇拉只好爲了其拉禱告真神，
bih-nyiang-kao hao-vong ky'i kwun gyi-lah Tsih-z ngô zin-deo meng ng-go shih-wô ng hao-vong yün-yün ky'i zing
別樣告好留去管其拉。只是我前頭問爾個說話，爾好留遠遠去尋
ih-go teh-ing peh ngô ziu-z tao do-t'ing-li yia hao-vong ky'i Næn-kæn döng-deo keh-kæn vông-li yiu
一個答應撥我；就是到大廳裏，也好留去。難間蕩頭箇間房裏，有
ih-go siao-nying kyiao-leh Hyin-li ng ts'æ gyi wa hao sön hao fah M-kyi-ko yüih zin-deo gyi nyih-nyih
一個小人叫勒顯理；爾猜其還好算好法？喫幾個月前頭，其日日
læ-tih kóng hwöng-wô kóng-kóng zö-nyih-ts ngô k'en-kyin gyi sang ky'i ing-we la ts'ö-ts-li mō
來的講謊話；講講昨日子，我看見其生氣，因爲拉車子裏馬，

mō-fu feh-k'eng peh gyi gyi Ngô yia ts'eng-ts'eng gyi teng mō-fu tang ih-pin ko-de tsih-leh keh-go ngô wa
馬俠弗肯撥其騎。我也忖忖其等馬俠打一遍過了，只勒箇個我還
k'ao-feh-jih
靠弗實。」

Hyin-li wô Ngô hyiao-teh z do-nyiang wâ-go dæn-z ngô siu-li m-teh bông do-tih ngô
顯理話，「我曉得是大樣壞個；但是我手裏喰得棒駄的，我
dæn-nyün m-neh tang-t'ong Gyu Tsing Jing s eng-we peh-ngô pông-dzu ngô 'ô-tsao feh-z ka tso Kyih-mih
但願喰得打痛。求真神賜恩惠撥我，幫助我下遭弗是介做。今未
t'in-nyiang ngô yüong-dzing-go dong-din ngô long-tsong peh gyi ko teng gyi shü-shü ze 'Æ Ngô hyiao-teh ngô
天亮我用剩個銅鉢，我攏總撥其過，等其恕恕罪。嘻！我曉得我
feh Z hao ngô yiu hyü-to wâ z-ken tso-ko z bih-nying feh teh-cü Ngô sing dza ih-go wâ-fah
弗是好。我有許多壞事幹做過；是別人弗得知。我心咋一個壞法，
tsih-yiu Tsing Jing we hyiao-teh Ka i ng ts'eng-ts'eng ng z do-do ih-go vân ze-go
只有真神會曉得。」「介，依爾忖忖，爾是大大一個犯罪個
nying 'Æ Do-do ih-go vân-ze-go nying Vân-ze-go nying si-ts tao 'ah-li
人？」「嘻！大大一個犯罪個人。」「犯罪個人死仔，到何裏
u-sen ky'i Ôh-nying iao ken-lôh di-nyüoh teng möng-kyi Tsing Jing long-tsong keh-sing koh-su-go
烏碎去？」「惡人要趕落地獄，等忘記真神攏總箇星國數個
ôh-nying Sing-s
惡人。」[〈聖詩〉19, 17.]

Ziah-z ôh-nying long-tsong iao ken-lôh di-nyüoh ng dza-we bi-leh-ko ni
「若是惡人攏總要趕落地獄，爾昨會避勒過呢？」

Ziah-z k'eng k'ao-djöh Kyiu-Shü-Cü Yiae-su ngô z hao kyiu-go Teng ih-zöng keh-tsih shü ngô faen
「若是肯靠着救世主耶穌，我是好救個。等一晌，箇節書我翻
peh ng k'en Siang-sing ah-lah Kyiu-Shü-Cü Yiae-su ka ng pih-ding teh-kyiu S-du-ying-djün
撥爾看。相信阿拉救世主耶穌，介爾必定得救。」[〈使徒行傳〉

16, 31.]

Soh T'eo-p'ô ng siang-sing Kyiu-Shü-Cü ng ta-leh ng-go long-tsong ze-nyih wa hao zöng
「啥！偷怕爾相信救世主，爾帶勒爾個攏總罪孽，還好上
t'in-döng ky'i Yiu ze-go nying hao læ t'in-zöng læ-kæn feh
天堂去？有罪個人好來天上來間弗？」

Feh Z-jün ve-go Tsing Jing tsæ-ve teng vân-ze-go nying dô-kô læ-kæn Gyi-go ngæn-tsing
「弗！自然嬪個。真神再嬪等犯罪個人大家來間。其個眼睛
ting ken-zing wâ z-ken k'en-feh-ko Dæn-z ngô ziah-z siang-sing Kyiu-Shü-Cü Yiae-su Gyi we ka-diao
頂乾淨，壞事幹看弗過。但是我若是相信救世主耶穌，其會解掉
ngô-go ze ing-we Gyi-go hyüih ze-bin soh-go ze long-tsong we gyiang-diao Iah'-en shü-sing
我個罪；因為其個血，隨便啥個罪，攏總會滙掉。」[〈約翰書信·
di-ih fong Ping-ts'ia Gyi we peh ngô ih-go ts'oh-tsæn-sing-go sing yia we long ngô nying
第一封〉 1: 17.] 並且其會撥我一個簇新個心；也會弄我人

ts'oh-tsæn-sing-go s-teh ngô hao zi long zi ken-zing ziang Gyi z ken-zing ka-go Iah-en
簇革新個，使得我好自弄自乾淨，像其是乾淨介個。」[〈約翰

shü-sing di-ih-fong
書信·第一封〉3:3.]

Keh-go do-kwu-nyiang t'ing-meng Hyin-li we-teh gyi-go shih-wô tao hwun-hyi Sing li-hyiang yia zia-zia
箇個大姑娘聽聞顯理回答其個說話，倒歡喜。心裏向也謝謝

Tsing Jing ing-we gyi kao keh-go k'o-lin-siang-go siao-nying keh ih-bi kong-fu Tsing Jing tao s-foh
真神；因為其教箇個可憐相個小人箇一些工夫，真神倒賜福

ko-de Dæn-z do-kwu-nyiang feh ken tsæn keh-go siao-nying hao zōng-k'ong-p'ô long gyi zi ts'eng zi hao
過了，但是大姑娘弗趕讚箇個小人好，尚恐怕弄其自忖自好；

ping-ts'ia gyi yia hyiao-teh Tsing Jing teng kyiao-ngao cü-kwu tso te-deo dæn-z we s eng-we peh ti-vi-sing-go
並且其也曉得真神等驕傲主顧做對頭，但是會賜恩惠撥低微心個

ning Yüô-kôh Keh-lah feh læ wô gyi hao tsih meng gyi z-ka wô Ng wô Tsing Jing we
人[〈雅各〉4.6.]箇拉弗來話其好，只問其是介話，「爾話真神會

long ng ts'oh-tsæn-sing Keh-z dza i-s Ngô feh-zing hyiao-teh Cü Yiæ-su yi-zin ngô lao-lao
弄爾簇革新。箇是咋意思？」「我弗曾曉得主耶穌以前，我老老

læ-tih ts'eng-go tu z wa-go hao-go ih-ngaen feh læ-tih ts'eng Ngô k'en zi pi bih-nying keng-kô
來的忖個，都是壞個；好個一眼弗來的忖。我看自比別人更加

iao-kying Ing-we ngô ka hwun-hyi shü-ko teng döng cü-pô z-ka dzæn-lao ngô ka z-eo ziah-z yiu
要緊。因為我介歡喜水果等糖，嘴巴是介饑癆，我介時候若是有

ih-kw'e döng 'oh-tsia z shü-ko hao do ngô kóng ih-pah kyü kô-wô yia k'eng-go ping-ts'ia ngô ka
一塊糖，或者是水果好駄，我講一百句假話，也肯個；並且我介

z-tsih sing-kah yi kyiao-ngao yi kw'a-leh sang-ky'i Nying-kô ts'ing-hwu ngô siao sin-sang ngô tao
時節，性格又驕傲，又快勒生氣。人家稱呼我小先生，我倒

hwun-hyi-feh-sah Ze-bin soh-go siao tong-si ka-djü-löng keh-sing tong-si ngô feh-tsiao dza ngang-sing long
歡喜弗煞。隨便啥個小東西，解樹蠅箇星東西，我弗照昨硬心弄

gyi na-na-'o ka long-sah gyi Ngô wô-wô ng feh siang-sing Dæn-z næn-kæn ngô ts'eng-ts'eng ngô
其，瞶瞶和介弄煞其。我話話，爾弗相信。但是難間我忖忖我

sing-li jih-dzæ yiu ih-tin pin-dong ky'i-læ-de Ngô wô ih-ngaen-ngaen ka-go ing-we ngô ma-læ-go döng
心裏實在有一點變動起來了。我話一眼眼介個；因為我買來個糖，

ngô long-tsong peh sao ho-lu s-vu-go du-di Tsih-leh ngô hyiao-teh ngô-go sing wa m-neh hao sön ken-zing
我攏總撥掃火爐師父個徒弟。只勒我曉得我個心還喫得好算乾淨。

Dæn-z Tsing Jing ziah-z k'eng-go Gyi ze-bin kyi-z neng-keo long gyi bah-bah ken-zing
但是真神若是肯個，其隨便幾時能夠弄其白白乾淨。

Do-kwu-nyiang z-ka wô Nön-nön Ng-noh ky'iah-leh nyih-nyih tao-kao yia iao t'in-nyiang tsao
大姑娘是介話，「囡囡！爾儂卻勒日日禱告；也要天亮早

tao-kao yia-tao diao-kao z-eo yia iao tao-kao Iao Tsing Jing ts'a Gyi-go Sing-Ling lôh læ pô ng-go
禱告；夜到調覺時候，也要禱告，要真神差其個聖靈落來，把爾個

sing long-leh kying-ken shih-zing ying-dao ng-noh væn-pah sô tso-go z-t'i
心弄勒鏡乾雪淨，引導爾儂凡百所做個事體。

Keh-sing tsing-sing æ-kying ah-lah Kyiu-Cü Yiæ-su cü-kwu z yiu foh-ky'i ing-we Tsing Jing-go Sing-Ling
 箇星真心愛敬阿拉救主耶穌主顧是有福氣；因爲眞神個聖靈
 pih-ding we deng-læ gyi-lah sing li-hyiang Iah'-en Keh-tsao do-kwu-nyiang pô vông-li-go
 必定會庵來其拉心裏向。[〈約翰〉14: 17.] 箇遭大姑娘^[1]把房裏個
 meng kwæn-hao-de ziu teng Hyin-li dô-kô gyü-tæn-lôh gyiu-gyiu Tsing Jing k'en Gyi dzih-din-go Ng-ts
 門關好了，就等顯理大家跪帶落，求求眞神看其值鈿個兒子
 min-k'ong sang ih-go ken-zing-go sing peh keh-go siao-nying ping-ts'ia læ gyi sing li-hyiang voh-cün tön-tsing-go
 面孔，生一個乾淨個心撥箇個小人；並且來其心裏向，復轉端正個
 nyiæn-deo Sing-s
 念頭。[〈聖詩〉51, 12.]

[1] 此處原文錯印爲 do-kwu-nying

Do-kwu-nyiang tao-kao hao-ts bô-ky'i-læ-de ziu teng Hyin-li hyüong-hyüong-cü yi c'ih hyü-to ngæn-li
 大姑娘禱告好仔爬起來了，就等顯理嗅嗅嘴，又出許多眼淚
 wô-hyiang gyi dao Keh-tsao ko-leh m-kyi niyh iao teng ng bih-k'æ Hyin-li ih ting-meng tsih-we
 話向其道，「箇遭過了喰幾日要等爾別開」顯理一聽聞，只會
 ngæ-teng-teng ve wô-de Ko-leh ih-zöng z-ka wô Ô-üô Ng ky'i-ts ngô dza long-fah
 呆頓頓，嬪話了。過了一晌，是介話，「哦暇！爾去仔，我咋弄法
 ni Keh-tsao m-nying we teng ngô læ kóng-kóng tsih yiu Bu-zi Ngô-go ah-nyiang yi feh dzih-din ngô Ngô
 呢？箇遭喰人會等我來講講，只有蒲齊。我個阿嬪又弗值鈿我。我
 ih nyih tao yia tsih hao teng keh-sing peng-di nying tso u-sen læ-kæn yia feh neng-keo hao ting-meng ze-bin
 一日到夜，只好等箇星本地人做烏碎來間；也弗能夠好聽聞隨便
 jü wô-ky'i Tsing Jing-go z-t'i Zöng-k'ong-p'ô dzing-gyiu we pin-leh vä-nying ziang zin-deo ka-go
 誰話起眞神個事體；尚恐怕仍舊會變了壞人，像前頭介個。

Do-kwu-nyiang z-ka wô Nön-nön M-nao feh siang-sing Tsing Jing-go neng-ken Ah-lah
 大姑娘是介話，「因因！喰得好弗相信眞神個能幹。阿拉
 Kyiu-Cü kw'a iao teng meng-du bih-k'æ z'-eo teng gyi-lah z-ka wô Ngô feh we liu-lôh ng-lah ziang
 救主快要等門徒別開時候，等其拉是介話，「我弗會留落爾拉像
 m-tia-nyiang ng-nô ka Ngô yi we tao ng-lah u-sen læ-gyi Iah'-en
 嘸爹嬪兒因介；我又會到爾拉烏碎來其。」[〈約翰〉14: 18]

Keh-we ting dz-pe-go Tsing Jing kyi-kying hyin-c'ih Gyi eng-we peh ng-ko-de ziang Gyi zi-go
 「箇位頂慈悲個眞神，既經顯出其恩惠撥爾過了，像其自個
 ng-nô ka ng ts'eng-ts'eng Gyi wa we tiu-leh ng ziang m-tia-nyiang cü-kwu ka-go ma Ng ky'iao-leh
 兒因介；爾忖忖其還會丟勒爾像嘸爹嬪主顧介個嗎？爾巧勒
 ts'eng-ts'eng k'en ng zin-deo lin Tsing Jing-go ming-z tu feh hyiao-teh læ keh-sing nga-kyiao-nying cong-nyiang
 忖忖看，爾前頭，連眞神個名字都弗曉得，來箇星外教人中央
 læ-kæn Tsing Jing ka z'-eo dza-nyiang æ-sih ng-noh læ eo ng tao-tseo-cün-læ li-k'æ di-nyüoh-li-go
 來間，眞神介時候咋樣愛惜爾儂；來謳爾倒走轉來，離開地獄裏個
 lu-deo Ngô tao döng-deo læ yia z Tsing Jing-go i-s Ngô we tæn-köh keh-tang kong-fu yia æ-sih
 路頭。我到蕩頭來，也是眞神個意思。我會耽擋箇打工夫，也愛惜

ng we hwun-hyi kao-kao ng yiu ih-ts'ah Sing-shü hao peh ng yia tu z Jing-ming deh-we s-peh
爾，會歡喜教教爾，有一冊《聖書》好撥爾，也都是神明特爲賜撥
ng-go eng-we Kyiao ng læ keh-we Cü z sing-jih-go Gyi pih-ding we pao-djün ng-go ling-weng teng sing-ming
爾個恩惠。叫爾來箇位主是信實個。其必定會保全爾個靈魂等性命
teng kyi-sing ih-dzih tao ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh tsæ læ keh-go nyih-ts T'iah-sah
等肌身，一直到阿拉主耶穌基督再來箇個日子。」（〈帖撒〉5: 23,
Gyi ziu pô ih siu tsæn-me s ts'ong peh Hyin-li t'ing Teng do-kwu-nyiang bih-k'æ gyi yün-yün ky'i-ts
24.) 其就把一首讚美詩，唱撥顯理聽。等大姑娘別開其遠遠去仔
'eo-deo Hyin-li coh-kwun kyi-teh-tao keh ih-tsih s yia coh-kwun zi we ts'ong-ts'ong kyi k'en Keh siu s
後頭，顯理只管記得到箇一節詩，也只管自會唱唱記看。箇首詩
z-ka wô
是介話。

Ngô mi-lu m-tso-go nying
我迷路嘸做個人，

Yiæ-su we-leh ngô læ zing
耶穌爲了我來尋，

Iao dzong si-lu kyi ngô c'ih
要從死路救我出，

Sô-yi liu-c'ih pao-pe hyüih
所以流出寶貝血。

Do-kwu-nyiang ky'i z'-eo Hyin-li song gyi tao jün-li Yia c'ih hyü-to ngæn-li ko-de Keh
大姑娘去時候，顯理送其到船裏。也出許多眼淚過了。箇
do-kwu-nyiang coh s-kw'e fæn-ping peh Bu-zi eo gyi hao-hao kwu-djöh gyi-go siao cü-nying-kö ziu
大姑娘給四塊番餅撥蒲齊，謳其好好顧着其個小主人家；就
hyüong-hyüong Hyin-li-go cü deh-ma tsao Bih-k'æ z'-eo teng gyi z-ka wô Nön-nön Ng iao
嗅嗅顯理個嘴特買遭。別開時候等其是介話，「因因！爾要
ky'ün-ky'ün Bu-zi iao-siang k'ao-djöh Tsing Jing-go eng-we long gyi tso Yiæ-su-go meng-du Jün ih-kyi
勸勸蒲齊，要想靠着真神個恩惠弄其做耶穌個門徒。船一記
k'æ-de Hyin-li zöng-ngen læ ih-cü do-do jü ti-ó zo-kæn læ-tih k'en keh-tsah jün teng tao jün
開了，顯理上岸，來一株大大樹底下坐間，來的看箇隻船；等到船
ts'ang-ko kóng-li-hyiang ih-go do wæn ziu k'en feh kyin de

撐過江裏向一個大灣，就看弗見了。

Bu-zi ziu bao-leh gyi kyü-ky'i tao Hyin-li-go ah-nyiang oh-li Dzong-ts'-yi'-eo gyi ah-nyiang
蒲齊就抱勒其歸去到顯理個阿嬪屋裏。從此以後，其阿嬪
dzing-gyiu feh ky'i kwun gyi ziang deo-tsao-ts ih-nyiang Dæn z næn-kæn teng zin-deo koh-nyiang ing-we
仍舊弗去管其，像頭遭子一樣。但是難間等前頭各樣；因爲
zin-deo lin-tsih Tsing Jing go ming-z gyi tu feh hyiao-teh næn-kæn yiu Tsing Jing-go Sing-shü
前頭，連即真神個名字，其都弗曉得；難間有真神個《聖書》，

yia yi-kying doh-we-liao Keh-z 'o-jün do-do eng-we i-leh ngô ts'eng-ts'eng we-leh keh-go eng-we
也已經讀會了。箇是和然大大恩惠；依勒我忖忖爲了箇個恩惠，

Hyin-li pih-ding we ts'ing-tsaen tao üong-sang üong-si
顯理必定會稱讚到永生永世。

Keh-tsao Hyin-li tsih yiu Bu-zi teng gyi tso-tso de Gyi lao-lao læ nga-döng-li Bu-zi kyiah-k'o-deo
箇遭顯理只有蒲齊等其做做隊，其老老來外堂裏，蒲齊腳嗣頭
zo-kæn zi læ-tih k'en Sing-shü ih-ngæn feh-teh-cü sing-tsiao feh-tsiao dza hwun-hyi-siang
坐間，自來的看《聖書》，一眼弗得知心焦，弗照咋歡喜相。

Yiu ka ih-nyih Hyin-li ts'eng-tao keh do-kwu-nyiang sô-wô-go shih-wô Ziu-z Iao siang long Bu-zi
有介一日顯理忖到箇大姑娘所話個說話，就是「要想弄蒲齊
tso Yiae-su meng-du tsih z dza-we dong-siu gyi ts'eng-feh-c'ih Ing-we Bu-zi z-ka nyih-sing siang-sing
做耶穌門徒；」只是昨會動手，其忖弗出。因爲蒲齊是介熱心相信
gyi-go nyi-su-moh-tiao-go bu-sah teng hyü-hwô-go 'ong-tông keh-sing keh-lah Hyin-li ts'eng-ts'eng ziah feh-z
其個泥塑木雕個菩薩，等虛花個行當箇星，箇拉顯理忖忖若弗是
Tsing Jing deh-deh-we-we hyin-c'ih neng-ken læ Bu-zi-go sing z ih-ngæn pin-hwô-feh-læ-go Keh-go ts'eng-deo
真神特特爲爲顯出能幹來，蒲齊個心是一眼變化弗來個。箇個忖頭
tao yia feh tso ziah feh-z k'ao-djöh Tsing Jing-go eng-we pông-dzu gyi m-nying neng-keo kwe Tsing Jing
到夜弗做；若弗是靠着真神個恩惠幫助其，嘸人能夠歸真神。

Dæn-z Tsing Jing yi-kying wô-hyiang ah-lah ko kæ yüong soh-go fông-fah hao ling nyng kwe tao Gyi Keh-lah
但是真神已經話向。阿拉過，該用啥個方法好領人歸到其。箇拉
ah-lah ing-kæ ti-sing-siao-i yüong keh-sing fông-fah yia iao yüong siang-sing-go sing gyiu-gyiu Tsing Jing s-teh
阿拉應該低聲小意用箇星方法；也要用相信個心求求真神，使得
we tso-leh dzing-kong Hyin-li sin k'ô-ding-cü-i iao dæ-teng Bu-zi tao-kao ky'i-læ-de gyi-go i-s
會做勒成功。顯理先柯定主意要代等蒲齊禱告起來了，其個意思

z-ka wô Ting do Tsing Jing Gyiu-gyiu Ng t'ing ngô væn ze-nying tao-kao gyiu Ng eo Bu-zi tiu-diao kô
是介話，「頂大真神！求求爾聽我犯罪人禱告，求爾謳蒲齊丟掉假
jing-ming we-sing-cün-i siang-sing Yiae-su Hyin-li z-ka nyih-nyih yia-yia gyiu-gyiu Jing-ming Yia

神明，回心轉意，相信耶穌。」顯理是介日日夜夜求求神明。夜
z-djöng pô do-kwu-nyiang teng gyi zi kóng shih-wô kóng peh Bu-zi t'ing Tsih-z Bu-zi se-tsих t'ing-meng

時常把大姑娘等其自講說話，講撥蒲齊聽。只是蒲齊雖即聽聞，
tsong feh k'eng ts-si ky'i ts'eng ing-we teng gyi zi-go i-s z feh-te-go sô-yi teng Hyin-li wô

總弗肯仔細去忖；因爲等其自個意思是弗對個，所以等顯理話，
Hyü-to kóng hyü-to 'o gyi-go shü tu z tao hæ-li liu-ko-læ-go hyü-to kyiao-meng yiu

「許多江，許多和，其個水都是到海裏流過來個；許多教門，有
We-we kyiao yiu Veh kyiao yiu Yiae-su kyiao yia z ka-go tsong z eo nyng tso hao nyng tao

回回教，有佛教，有耶穌教，也是介個，總是謳人做好人，到
T'in-döng ky'i ziu-z de Gyi wa yiu shih-wô Yiu ih-go nyng væn-leh djong-ze tsih iao 'Eng-sô-'o

天堂去就是了。」其還有說話，有一個人犯勒重罪只要『恆沙河』
li-deo ky'i gyiang-gyiang ziu hao-de hao sön ze m-ze de

裏頭去滌滌就好了，好算罪嘸罪了。」

Bu-zi keh-cü-ka hyü-to shih-wô tsu-tông Hyin-li s-teh gyi feh neng-keo we-teh
蒲齊箇株介許多說話阻擋顯理使得其弗能夠回答。

Tsih-z Hyin-li do-nyiang gyin-sing feh k'eng hyih ziah-z peh Bu-zi poh-tao de gyi tsong-z we ky'i
只是顯理大樣虔心，弗肯歇；若是撥蒲齊駁倒了，其總是會去
pô keh-go tao-kao-veng tao-kao hao-ts Sing-shü ky'i dzô-dzô k'en tsæ læ teng Bu-zi bin-leng
把箇個禱告文禱告好仔；「聖書」去查查看，再來等蒲齊辯論。

Yiu-ztsin gyi we teng Bu-zi sing-pin zo-tæn-long ts'ing-ting-ting k'en-kyin gyi min-k'ong z-ka wô Ô-üö
有時節其會等蒲齊身邊坐帶攏清盯盯看見其面孔是介話，「哦暇！

Bu-zi feh-sô-teh feh-sô-teh Ng lu z læ-tih tseo dzæn ng yia feh k'eng peh ngô ts-hiang ng-dao
蒲齊，弗捨得弗捨得！爾路是來的走賺，爾也弗肯撥我指向爾道

keh-go tsing lu Tao T'in-dông tsih yiu ih-da tsing-lu ziu-z ah-lah Kyiu-Cü Yaë-su Kyi-toh ziah feh-z
箇個正路。到天堂只有一塲正路，就是阿拉救主耶穌基督。若弗是

k'ao-djöh Gyi m-nying neng-keo ts'ing-gying Tsing Jing Iah'-en 'Eo-deo Hyin-li we
靠着其，喚人能夠親近真神。」（〈約翰〉14: 6.）後頭顯理會

ka-shih peh Bu-zi t'ing Kyiu-Cü Yaë-su Kyi-toh z jü Wô Gyi lôh-væn tao shü-kæn-zöng
解說撥蒲齊聽，「救主耶穌基督是誰？」話「其落凡到世間上，

deo-t'æ tso nying we-leh ah-lah ze-nyih si-læ jih-z-kô zöng si-ts 'eo-deo di sän nyih yi
投胎做人；爲了阿拉罪孽死來十字架上；死仔後頭第三日又

weh-cün-læ-de yi sing-zöng T'in-dông ky'i-de næn-kaen z læ T'in-Vu-go u-sen læ-kaen tsiang-læ we
活轉來了，又升上天堂去了。難間是來天父個烏碎來間；將來會

dzong keh-deo ka læ iao sing-p'un weh-nying teng si-nying Hyin-li nyih-nyih z-ka tso ko ky'i dæn-z
從箇頭介來，要審判活人等死人。」顯理日日是介做過去，但是

Bu-zi oh-ziang feh-da-li k'eng liu-sing ky'i t'ing Yiu z'-eo gyi we siao ky'i læ meng-meng Hyin-li z-ka
蒲齊惡像弗大裏肯留心去聽。有時候其會笑起來，問問顯理是介

wô We-leh keh-cü-ka m-iaoh-teh-kying z-ken dza-we z iao ka sing-kyih tsih-z Bu-zi
話，「爲了箇株介喚要得緊事幹，昨會是要介心急；」只是蒲齊

sang-ky'i z ve-go yia tsæ ve c'ü-siao 'oh-tsia t'ah siao cü-nying-kô
生氣是嬪個，也再嬪取笑或者遏小主人家。

Ko-leh wông-me t'in tsing-z keh-deo di-föng jü-moh ts'ing-ts'ao ting meo-zing ting hao-k'en z'-eo
過了黃梅天，正是箇頭地方樹木青草頂茂盛頂好看時候，

Hyin-li-go ah-nyiang we-leh ih-gyin z-ken ky'iao-leh tao Kyüô-leh-keh ky'i We-leh Hyin-li ka z'-eo yiu
顯理個阿孃爲了一件事幹，巧勒到加勒葛去。爲了顯理介時候，有

liang nyih yiu ih-tin feh shih-i ts'eng-ts'eng ta-leh gyi dô-kô ts'ing jün ky'i iao-böng gyi nying wa we hao
兩日有一點弗適意，忖忖帶勒其大家趁船去，要防其人還會好

ih-tin yia vi-k'o-cü Hyin-li ih-hyiang feh-zing c'ih-meng ko keh-lah jün s-ko hyü-to u-döng
一點，也未可知。顯理一向弗曾出門過，箇拉船駛過許多烏蕩，

Hyin-li feh-tsiao dza hwun-hyi Me-nyih nyih-deo lôh-sæn z'-eo jün mao p'ao-lôh-de Hyin-li teng Bu-zi we
顯理弗照咋歡喜。每日日頭落山時候，船錨拋落了，顯理等蒲齊會

zöng-ngen ky'i tao keh-sing hyiang-ts'eng teng din-yia-pæn-li ky'i tseo-tseo zing-zing fong-liang Yiu z'-eo we
上岸去，到箇星鄉村等田野畈裏去走走，乘乘風涼。有時候，會

coh-kwun meng-meng Bu-zi we-leh gyi bao-z k'en-kyin-go tong-si keh-sing yiu z'-eo we teng gyi nyi-leng
只管問問蒲齊爲了其暴時看見個東西箇星，有時候，會等其議論

wô Zao væn-pah tong-si keh-we Tsing Jing tsæ ve z ziang Bu-zi læ-tih pa keh-sing kô-go bu-sah
話，「造凡百東西，箇位真神再艱是像蒲齊來的拜箇星假個菩薩；

ing-we Bu-zi zi wô keh-sing bu-sah yiu-sing pi nying wa nyü-c'ing yiu-sing pi nying wa ôh
因爲蒲齊自話，箇星菩薩有星比人還愚蠢，有星比人還惡。

Yiu ih-nyih k'eo-k'eo nyih-deo læ-tih lôh-sæn ka z'-eo fong tao lang-lang ing-ing Hyin-li zöng-ngen
有一日，扣扣日頭來的落山介時候風倒冷冷陰陰，顯理上岸，

bô-zöng siao-siao ih-zo sæn zo-lôh k'en-kyin sæn ti-'ô kying-cü sang-leh feh-tsiao dza hao-k'en keh 'Eng-sô-'o
爬上小小一座山坐落，看見山底下景緻生勒弗照咋好看，箇恆沙河

wæn-wæn ky'uoh-ky'üoh yia yiu hyü-to hwô jün u-bong jün keh-sing kông pin yin læ-tih boh-dziao
彎彎曲曲，也有許多花船，烏篷船，箇星；江邊沿來的泊潮。

Keh-deo yün-yün k'en-kyin sæn læ-tih loh-ang-ang döng pun-pin yia yiu jü-moh yia yiu dao-din tsæ gying
箇頭遠遠看見，山來的綠嬢嬌，蕩半邊也有樹木，也有稻田；再近

ih-tin yiu oh yiu coh yün yiu pô-tsiao jü tsong-li jü keh-sing yiu-sing nying læ-tih sang ho
一點有屋，有竹園，有芭蕉樹，棕櫚樹箇星。有星人來的生火，

ts-ts yia-væn yiu-sing tah-di zo-kæn læ-kæn ky'uoh in Hyin-li zo-lôh k'en-kyin dziang kyiud-de ih-ngæn
煮煮夜飯，有星搭地坐間來間喫菸。顯理坐落看見長久了，一眼

feh wô soh 'Eo-deo gyi z-ka wô Bu-zi 'ô döng-deo di-föng tao hao-go Ngô wô feh-jün tao
弗話啥。後頭其是介話，「蒲齊嘎，蕩頭地方倒好個。我話弗全倒

hao-go ziah-z döng-t'ah nying k'eng long-tsang 'o-'o-moh-moh tso Yiae-su-go meng-du tao li-pa-döng ky'i
好個，若是蕩墳人肯攏總和和睦睦做耶穌個門徒，到禮拜堂去，

hao pa-pa Tsing Jing K'en-kyin gyi-lah k'ao yia z'-eo meng-k'eo zo-tih læ-tih k'en Sing-shü
好拜拜真神。看見其拉靠夜時候，門口坐的，來的看《聖書》；

li-pa-nyih-ts k'en-kyin long-tsang tao li-pa-döng-li læ-tih tseo ô-üö Keh jih-dzæ yiu ts-hyiang
禮拜日子看見攏總到禮拜堂裏來的走；哦暇！箇實在有志向。」

Bu-zi z-ka wô Ngô hyiao-teh tsiang-læ tu we kwe ih-go kyiao-meng ka z'-eo ve yiu soh-go fu-kwe
蒲齊是介話，「我曉得將來都會歸一個教門；介時候艱有啥個富貴

bing-zin-go feng-pih Ngô tsih hyiao-teh ka z'-eo ngô keh-go nying pih-ding z yi-kying m-neh-de
貧賤個分別。我只曉得，介時候，我箇個人必定是已經嚥得了。」

Hyin-li z-ka wô Yin-dzæ tao yiu ih t'ah di-föng ah-lah tu we ziang ting ts'ing-æ-go hyüong-di
顯理是介話，「現在倒有一墳地方，阿拉都會像頂親愛個兄弟。」

'AE Keh-t'ah di-föng pi döng-deo wa hao keh-deo m-neh za-löng hwu-pao keh-sing keh-deo nying-kô
嘻！箇墳地方比蕩頭還好。箇頭嚥得豺狼、虎豹，箇星；箇頭人家

ve du-kyi ve k'eo-k'eh keh-deo nyih-deo ve t'eh mang nying-kô ve sang-bing Yiu z'-eo ngô zi læ-tih
艱肚飢，艱口渴；箇頭日頭艱忒猛；人家艱生病。有時候我自來的

ts'eng-ts'eng ngô iao-böng ko-leh m-kyi-z ziu we tao keh-deo ky'i ngô yia siang-vöng dæn-nyün
忖忖我要防過了嚥幾時，就會到箇頭去；我也想望但願

z-ka-go Bu-zi ih t'ing-meng keh-kyü shih-wô ky'ih-hoh-de z-ka wô Dza-go Siao
是介個。」蒲齊一聽聞箇句說話喫惱了，是介話，「咋個！小

kwun-nying iao tao Da-Ing-koh ky'i soh Dæn-nyün ve ky'i ing-we ngô Bu-zi ve keng-leh ky'i Hyin-li
官人要到大英國去啥？但願艱去；因爲我蒲齊艱跟勒去。」顯理

ziu ka shih peh gyi t'ing wô Ngô-go i-s feh-z iao tao Da-Ing-koh ky'i z iao tao T'in-döng
就解說撥其聽；話，「我個意思弗是要到大英國去；是要到天堂
ky'i yiu z'-eo ngô iao-bo-li ka t'ong-ky'i-læ ziang kyih-mih t'in-nyiang ka ngô ts'eng ngô m-neh
去。有時候我腰縛裏介痛起來，像今末天亮介，我忖，我嘸得
to-siao kong-fu hao tso nying ngô ts'eng-ts'eng ko-leh m-kyi-z z iao si-go Ô-üô Bu-zi
多少工夫好做人。我忖忖過了嘸幾時，是要死個。哦暇！蒲齊
'ô Ngô dza-nyiang ky'i hyüih-sing iao ky'un-ky'ün ng æ-kying ah-lah Kyiu-Cü Yiæ-su Hyin-li ziu dzong
嘎！我咋樣去血心要勸勸爾愛敬阿拉救主耶穌。」顯理就從
di-nyang bô-ky'i læ hyih-zöng Bu-zi kyiah-k'o-deo zo-tih ky'un-ky'ün gyi gyiu-gyiu gyi z-ka wô
地咩爬起來，吸上蒲齊腳劙頭坐的，勸勸其，求求其是介話，
Ngô dzih-din-go Bu-zi 'ô Ngô hao-hao Bu-zi 'ô Dza-we feh k'eng tso Yiæ-su meng-du ni
「我值鉢個蒲齊嘎！我好好蒲齊嘎！昨會弗肯做耶穌門徒呢？」
K'o-lin-siang Keh-go siao-nying se-tsих ka kw'u-kw'u læ-tih ky'un gyi dzing-gyiu z ih-ngæn feh-siang-ken
可憐相！箇個小人雖即介苦苦來的勸其，仍舊是一眼弗相干。

Ko-leh ko-pô yüih gyi-lah tao-leh Kyüô-leh-keh tao ih-veng ting hao nying-kô oh-li sing-su sing
過了個把月，其拉到了加勒葛到一份頂好人家屋裏，姓數姓
S Ing-we keh-t'ah di-föng pi Ding-na-pô wa nao-nyih wa z-dao tsæ-wô læ wóng nying-k'ah yi
史。因為箇墳地方，比亭那巴還鬧熱，還時道，再話來往人客又
to keh-lah Hyin-li-go ah-nyiang möng-leh-kying pô Hyin-li ih-ngæn tu möng-kyi-de Se-tsих gyi iao-hyih
多，箇拉顯理個阿孃忙勒緊，把顯理一眼都忘記了。雖即其腰脅
t'ong t'ong-leh-li-'æ tsih-leh Bu-zi teh-cü Hyin-li-go ah-nyiang ih-ngæn feh læ kwu-djôh
痛，痛勒厲害，只勒蒲齊得知，顯理個阿孃一眼弗來顧着。

Yiu ih-nyih S sin-sang teng S s-meo yiu liang-tsao k'en-kyin Hyin-li min-seh bah-liao-liao ngæn-tsing
有一日，史先生等史師母有兩遭看見顯理面色白礶礶，眼睛
m-jing-ky'i teng gyi ah-nyiang wô-ko-de Gyi wô feh-dzæ-wu keh siao-nying tao m-kao döng-deo
嘸神氣，等其阿孃話過了。其話弗在乎；箇小人倒嘸告。蕩頭
siao-nying tu z ka-siang-mao Keh-we S sin-sang jih-dzæ z hao-go dæn-z S s-meo se-tsих
小人都是介相貌。」箇位史先生實在是好個，但是史師母，雖即
m-neh ziang Hyin-li-go ah-nyiang ka hwun-hyï shæ-wô tao yia yiu ih-ngæn tso-nyiang mao-bing
嘸得像顯理個阿孃介歡喜奢華，倒也有一眼做樣毛病。

Keh liang s-meo yiu ka ih-nyih læ-tih kóng i-zöng siu-sih keh-sing S sin-sang t'ing-leh yiu-ho
箇兩師母有介一日來的講衣裳首飾箇星，史先生聽勒有夥
kong-fu t'ing-leh jih-dzæ fæ-gyi t'ing tseo tao zo-ky'i kæn meng-k'eo-den tsing-hao k'en-kyin Hyin-li lu-t'æ
工夫，聽勒實在勑其聽，走到坐起間門口頭，正好看見顯理路梯
long-li Bu-zi kyiah-k'o-deo zo-kæn siu-li yiu ih-peng Sing-shü do-tih Ing-we Hyin-li-go
弄裏，蒲齊腳劙頭坐間，手裏有一本《聖書》馱的。因為顯理個
pe-tsих z dziao S sin-sang min-k'ong dziao keh-hyiang keh-lah gyi m-neh k'en-kyin S sin-sang S sin-sang
背脊是朝史先生，面孔朝箇向，箇拉其嘸得看見史先生，史先生
zing-zing lih-leh t'ing-tong t'ing-meng keh ih-ngæn do siao-nying læ-tih doh Sing-shü yi læ-tih fæn læ
靜靜立勒聽東；聽聞箇一眼大小人來的讀《聖書》，又來的翻來

Bu-zi hyiao-teh-go t'u-wô   peh Bu-zi t'ing   S sin-sang ky'i-deo ôh-ziang feh siang-sing   ts'eng-ts'eng tao-ti
蒲齊曉得個土話，撥蒲齊聽。史先生起頭惡像弗相信，忖忖到底

z jih-we fah   T'ing-leh jih-dzæ z-ka   kw'a-kw'a nyin-tæn-cün hyiang-djöh keh liang-we s-meo z-ka wô
是實惠哦？聽勒實在是介，快快扭帶轉向着箇兩位師母是介話，

Ngô læ döng-deo læ-tong nyiæn-ng nyin kong-fu   dzong m-neh k'en-kyin ka z-ken-ko   Zia-zia Jing-ming
「我來蕩頭來東廿五年工夫，從喚得看見介事幹過。謝謝神明；

Sing-shü sia-tih ih-ngæn feh ts'o Dzong siao-nying teng na-hwun-go k'eo-li   Ng hyin-c'ih tsæn-me læ
《聖書》寫的，一眼弗錯。從小人等奶花個口裏，爾顯出讚美來。

Mô-t'a
[〈馬太〉 21: 16.]

Ngô dzæ-föng k'en-kyin ih-go siao-siao pah-shü nga-koh siao-nying   læ-tih ka-shih Sing-shü peh
「我纔方看見一個小小八歲外國小人，來的解說《聖書》撥
bao-gyi-go cü-kwu hyiao-teh-go keh z tsing hyi-gyi   ngô iao ng ka-shih peh ngô t'ing Hyin-li-go
抱其個主顧曉得個；箇是真稀奇，我要爾解說撥我聽。」顯理個

ah-nyiang z-ka wô   Keh yi m-kao næn ka-shih go   Zin ih nyin pô   yiu ih-we do-kwu-nyiang
阿嬪是介話，「箇又喚告難解說個。前一年把，有一位大姑娘
nying-k'ah læ ngô-go oh-li deng ih-löh-ko-de   z gyi kao keh siao-nying doh shü   Keh tao wa hao
人客來我個屋裏庵一落過了；是其教箇小人讀書。箇倒還好；

tsih-leh gyi kao gyi ky'i-mo dao-li ko-de   k'o-sih ngô teh-cü ky'in tsao-de Dzong keh-go z'-eo keh
只勒其教其企慕道理過了。可惜，我得知欠早了。從箇個時候，箇

siao-nying 'o-jün kôh-nyiang   S sin-sang wô   Næn-kæn ngô teng ng iao siang-liang ih-ky'i z-ken   Ng k'eng
小人和然各樣。史先生話，「難間我等爾要商量一起事幹。爾肯
eo Hyin-li tao ngô di-föng doh shü   tso 'oh-sang-ts ih-dzih tao ng kyü-ky'i-go z'-eo ma   Hyin-li
諳顯理到我地方讀書，做學生子一直到爾歸去個時候嗎？」顯理

ah-nyiang wô   Tsiao ng-go i s z hao s-teh-go
阿嬪話，「照爾個意思；是好使得個。」

Keh ih-yia Hyin-li-go ah-nyiang tseo-c'ih-ky'i-de   S sin-sang ziu eo Hyin-li tao shü-vöng li-deo læ
箇一夜顯理個阿嬪走出去了。史先生就諳顯理到書房裏頭來；
meng gyi zin-deo-go z-ken   Yi meng gyi Kao ng-go kwu-nyiang dza eo ng doh shü dza eo ng kyün
問其前頭個事幹，又問其「教爾個姑娘，咋諳爾讀書，咋諳爾勸

Bu-zi tso Yiae-su meng-du   Yia meng Ng ts'eng-ts'eng Bu-zi yiu ih-tin siang-sing Jing-ming feh
蒲齊做耶穌門徒？」也問「爾忖忖蒲齊有一點相信神明弗？」

Hyin-li wô M-teh ngô pun-nyin kong-fu do Jing-ming-go dao-li kông peh gyi t'ing iao gyi hyiao-teh
顯理話，「喚得。我半年工夫馱神明個道理講撥其聽，要其曉得，

tsih-leh gyi iao do-leh kô jing-ming sön z tsing Jing-ming   S sin-sang wô Nön-nön 'ô Ng z
只勒其要馱勒假神明算是真神明。」史先生話，「囡囡嘅！爾是

ih-go siao-nying iao eo ih-go pa bu-sah-go cü-kwu ky'i-zia-kwe-tsing peng-læ z næn-teh-go ng
一個小人。要諳一個拜菩薩個主顧棄邪歸正，本來是難得個。爾

se-tsih feh ts'o dæn-z kóng kô-wô-go tsu-tsong ziu-z Mo-kwe yiu kyi-kyü shih-wô kao-su Bu-zi
雖即弗錯，但是講假話個祖宗，就是魔鬼，有幾句說話告訴蒲齊，

eo gyi kōng-ky'i-læ ziu pô ng bo-djü-de ng ziah-z siang-sing gyi-go shih-wô k'ong-p'ô yia iao be gyi
謳其講起來，就把爾縛住了。爾若是相信其個說話，恐怕也要被其

mi-'ôh ing-we ng-go nyin-kyi ky'ing k'ong-p'ô feh neng-keo we-teh gyi Hyin-li wô Tsiao sin-sang
迷惑；因為爾個年紀輕，恐怕弗能夠回答其。」顯理話，「照先生

shih-wô ts'eng-ky'i-læ z eo ngô vong kao Bu-zi tso Yiæ-su meng-du ma Tsih-z k'o-sih Ngô z gyi
說話付起來，是謳我留教蒲齊做耶穌門徒嗎？只是可惜！我是其

ih-hyang siao-siao sing-sing kwu-djöh ngô pô ngô ling do-go S sin-sang wô Hyin-li ngô yiu
一向小小心心顧着我，把我領大個。」史先生話，「顯理！我有

ih-go fông-fah kao ng ziu hao fông-sing de Bu-zi we doh shü feh Hyin-li wô M-neh
一個方法教爾；就好放心了。蒲齊會讀書弗？」顯理話，「嘸得

dza-we doh shü S sin-sang wô Ka-ni ng doh-tin peh gyi t'ing-t'ing Hyin-li wô
昨會讀書。」史先生話，「介呢，爾讀點撥其聽聽。」顯理話，

Dza doh fah ni S sin-sang wô Ngô doh liang-tsöng Sing-shü ziu-z Ts'ông-shü-kyi
「咋讀法呢？」史先生話，「我讀兩章《聖書》，就是創世記，

ky'i-deo liang-tsöng kóng Tsing Jing zao T'in-di sæn hæ nying teng pah-yiang-go tong-si Wa-yiu Üô-tông
起頭兩章，講真神造天地山海，人，等百樣個東西。還有亞當

Yüô-wô liang-go nying væn-ze-go z-ken Tsing Jing ing-hyû Kyiu-Shü-Cü kóng-lôh-læ-go shih-wô ngô tsæ do
夏娃兩個人犯罪個事幹。真神應許救世主降落來個說話，我再馱

liang-tsöng Foh-ing Shü fæn-læ t'u-wô keh-sing z-ngaen ng 'ôh-we-de 'eo-deo hao doh peh gyi t'ing ng
兩章福音書翻來土話，箇星字眼，爾學會了，後頭好讀撥其聽。爾

k'eng feh k'eng Hyin-li wô K'eng-go S sin-sang wô Ng me-nyih tsao t'in-liang tao ngô
肯弗肯？」顯理話，「肯個。」史先生話，「爾每日早天亮，到我

shü-vông-li tsing læ ngô iao kao ng Po-s koh-li z tsiang-læ Sing-shü tu iao fæn tso keh-go
書房裏進來；我要教爾波斯國裏字。將來《聖書》都要翻做箇個

z Hyin-li wô Po-s-go shih-wô k'ong-p'ô Bu-zi feh tong S sin-sang wô
字。」顯理話，「波斯個說話，恐怕蒲齊弗懂。」史先生話，

Keh-deo-go shih-wô teng gyi kóng-go shih-wô z se-tsih kôh-yiang i-s kyiu-kying z ih-yiang-go
「箇頭個說話，等其講個說話，是雖即各樣，意思究竟是一樣個。

Ngô me-nyih faen c'ih-læ ng hao me-nyih doh peh gyi t'ing wa-iaoz djông gyiu Jing-ming ken-dong Bu-zi-go
我每日翻出來，爾好每日讀撥其聽。還要時常求神明感動蒲齊個

sing s-teh gyi we t'ing Sing-shü-go shih-wô ng ziu hao-vong iu-meng-de Jing-ming ih-hyang
心，使得其會聽。《聖書》個說話；爾就好留憂悶了。神明一向

yüong Sing-shü k'æ-dao nying-go sing Tsing ziang yü 'oh-tsia ziang shih dzong t'in-li lôh-læ tsong-z
用《聖書》開導人個心。正像雨，或者像雪，從天裏落來，總是

feh tao tseo-cün ky'i dæn-z we ts-jing di-yiang-li long gyi ts'iu-ngô-c'ih-læ s-teh tsah-iang-ts cü-kwu
弗倒走轉去，但是會滋潤地垟裏，弄其抽芽出來，使得扎秧子主顧

yiü iang-ts ky'üoh cü-kwu yiü ky'üoh-zih tsing-z-ka dzong ngô cü-pô-li tseo-c'ih-læ-go shih-wô yia
有秧子，喫主顧有喫食；正是介，從我嘴巴裏走出來個說話，也

feh bah-bah tseo-cün-læ dæn-z ngô sô hwun-hyi-go pih-ding we tso-dzing Ngô ts'a gyi bæn-go pih-ding
弗白白走轉來；但是我所歡喜個，必定會做成。我差其辦個，必定

we dzing-kong-go Yi-sæ-üô - Ng teng Bu-zi kóng-go shih-wô hao-vong teng
會成功個。（〈以賽亞〉55: 10-13.）爾等蒲齊講個說話，好留等其

gyi bin-poh ing-we ng nyin-kyi ky'ing wa mi-tin de tsih iao doh Sing-shü peh gyi t'ing gyiu-gyiu
辯駁；因為爾年紀輕，還未點了。只要讀《聖書》撥其聽，求求神
Jing-ming ziu-z
明，就是了。」

Hyin-li ah-nyiang djü-leh Kyüô-leh-keh-tah ih nyin-to-sing kong-fu S sin-sang nyih-nyih kao-hyüing
顯理阿嬪住勒加勒葛搭一年多星工夫。史先生日日教訓

Hyin-li yi eo gyi nying Po-s koh-go z yia fæn-yih Sing-shü ting hao-ts tso tsōng-wōng
顯理，又謳其認波斯國個字，也翻譯《聖書》，訂好仔，做裝潢
ih-go 'ong-bu-min song peh Hyin-li yia gyiu-gyiu Jing-ming ziu eo Hyin-li do keh-peng shü kao Bu-zi
一個紅簿面送撥顯理；也求求神明，就謳顯理馱箇本書教蒲齊。

Bu-zi dza-we ih-z-li doh shü ni Ing-we zin-deo S sin-sang kao Hyin-li-go z'-eo Po-s koh-go
蒲齊咋會一時裏讀書呢？因為前頭史先生教顯理個時候，波斯國個
z yia eo Bu-zi tsiao yiang ts'ao c'ih-læ sô-yi m-neh tso hao z'-eo Bu-zi yi-kying nying-teh Po-s go
字，也謳蒲齊照樣抄出來。所以喰得做好時候蒲齊已經認得波斯個
z-den
字頭。

S sin-sang teng Hyin-li wô M-nao do zi-go i-s tsæ 'o-long ky'i tsong iao
史先生等顯理話，「喰得好馱自個意思再和攏去；總要
do Sing-shü-go shih-wô ky'i kao gyi jü-ko z-ka ziu hao fông-sing Ng sing-li-deo iao
馱《聖書》個說話去教其。如果是介，就好放心。爾心裏頭要
jing-næ pi-jü cong-din-go nying tsah iang-ts iao mæn-mæn-go teng gyi ts'iu-c'ih-læ teng gyi c'ih ko-ts
忍耐；比如種田個人扎秧子；要慢慢個等其抽出來，等其出過仔。

Ngô ts'eng-ts'eng Bu-zi pih-ding mæn-mæn we tso Yiæ-su meng-du-go
我忖忖蒲齊必定慢慢會做耶穌門徒個。

Hyin-li ah-nyiang teng S sin-sang z liang 'ao-go nying se-tsih kying-djong S sin-sang ing-we S
顯理阿嬪等史先生是兩號個人。雖即敬重史先生；因為史
sin-sang to ts-si Hyin-li ah-nyiang yia m-c'ü-hyang dza-we deng ka hyü-to nyih-ts Bing-feh-z siang-sing
先生多仔細，顯理阿嬪也喰趣向；咋會庵介許多日子？並弗是相信
S sin-sang-go dao-li tsih we-leh Kyüô-leh-keh-tah dzing-li yiu hyü-to yiu-hyi-go di-föng Ziu-z
史先生個道理，只爲了加勒葛搭^[1]城裏，有許多遊戲個地方。就是
mæ z-dao-go i-zóng keh-sing yia ting bin-tóng keh-lah deng-kæn hyü-to nyih-ts Tao iao ky'i z'-eo gyi
買時道個衣裳箇星也頂便當，箇拉庵間許多日子。到要去時候，其
ts'eng cün ih-go wæn tseo-tao Bô-hen-pô ky'i mông-mông Be s-meo ziu-z dzong-zin kao Hyin-li
忖轉一個彎，走到琶漢巴，去望望裴師母，（就是從前教顯理
shü-go cü-kwu Hyin-li ih teh-cü ting hwun-hyi tsih-z iao teng S sin-sang bih-k'æ ngæn-li
書個主顧。）顯理一得知，頂歡喜；只是要等史先生別開，眼淚
k'oh-leh yiu-ho

[1] 此處原文印爲 Kyüô-leh-keh-teh，前文則爲 Kyüô-leh-keh-tah

Zo jün z'-eo   jün ih-pin ts'ang   Hyin-li ih-pin doh   Sing-shü peh   Bu-zi t'ing   Yi k'ong-p'o
坐船時候，船一邊撐，顯理一邊讀《聖書》撥蒲齊聽。又恐怕
ah-nyiang feh hwun-hyi   sô-yi tsao f'in-liang   ah-nyiang feh-zing bô-ky'i z'-eo   doh peh   Bu-zi t'ing   Hyin-li
阿孃弗歡喜，所以早天亮，阿孃弗曾爬起時候，讀撥蒲齊聽。顯理
keh-cü-ka yüong-sing kao Bu-zi   keh-lah Bu-zi me-nyih yü-kô hyiao-teh   Sing-shü-li-go   dao-li
箇株介用心教蒲齊，箇拉蒲齊每日愈加曉得《聖書》裏個道理。

Keh z'-eo t'in-kô ting nyih   Hyin-li ken-ky'i-t'ong-go bing yi fah-de veng-nga li-'æ   lin coh
箇時候天家頂熱，顯理肝氣痛個病又發了分外厲害；連粥、
væn tu feh-we ky'üoh min-k'ong teng kyi-sing z ting seo   Gyi ah-nyiang k'en-kyin Hyin-li z-ka siang-mao
飯，都弗會喫；面孔等肌身是頂瘦。其阿孃看見顯理是介相貌，
sing li-deo z dziah-kyih   Bu-zi veng-nga dziah-kyih   eo jün kw'a-kw'a ts'ang tao Bô-hen-pô   iao ts'ing
心裏頭是着急。蒲齊分外着急，謳船快快撐到琶漢巴^[1]，要請
'ang-i sin-sang læ k'en   peh Hyin-li kw'eng-læ fong-liang-go oh-li-deo   Dæn-z jün-li-deo ting nyih   jün
行醫先生來看；撥顯理睞來風涼個屋裏頭。但是船裏頭頂熱。船
se-tsих ts'ang-leh kw'a   teng ts'ang-leh Bô-hen-pô   Hyin-li bing z veng-nga li-'æ-de
雖即撐勒快，等撐勒琶漢巴，顯理病是分外厲害了。

[1] 此處原文印爲 Bô-ken-pô，前後文均爲 Bô-hen-pô

Keh-tsah jün kw'a tao Bô-hen-pô di-föng   ziu eo nying tao Be s-meo oh-li ky'i kao-su gyi   Be
箇隻船快到琶漢巴地方，就謳人到裴師母屋裏去告訴其，裴
s-meo ih teh-cü   ziu tang-fah gyiao-ts tao 'o-pin-yin   zi ky'i nying-tsih gyi   Jün ih tao   Be s-meo
師母一得知，就打發轎子到河邊沿，自去迎接其。船一到，裴師母
ziu c'h giao-ts tseo tao jün li-deo   lh-k'en-kyin Hyin-li   gyi ting hwun-hyi   bao-leh gyi   teh gyi wô
就出轎子走到船裏頭。一看見顯理，其頂歡喜。抱勒其，得其話，
Nön-nön ô   Ngô ting dzih-din siao-nying ô   Ts-si ih k'en z-ka siang-mao   ky'ih ih hoh   Ziu
「因因嘎！我頂值鈿小人嘎！」仔細一看是介相貌，喫一惱。就
teng Hyin-li ah-nyiang wô   Hyin-li yiu soh-go bing ma   Min-seh dza-we ka siang-mao   Hyin-li-go
等顯理阿孃話，「顯理有啥個病嗎？面色咋會介相貌？顯理個
ah-nyiang wô   Z-go   k'o-sih gyi yiu djong-djong bing   ah-lah iao mô-zóng ts'ing-ts'ing hao sin-sang læ
阿孃話，「是個，可惜其有重重病；阿拉要馬上請請好先生來
k'en-k'en gyi
看看其。」

Hyin-li k'en-kyin Be s-meo ngæn-li c'h   ziu teng gyi wô   Ngô ts'ing-æ-go s-meo ô   Hao-vong
顯理看見裴師母眼淚出，就等其話，「我親愛個師母哦！好留
k'oh   ng hyiao-teh ah-lah nying z pih-ding iao si   dæn-z æ-kying Yiæ-su Kyi-toh-go nying   si z
哭。爾曉得阿拉人是必定要死；但是愛敬耶穌基督個人，死是
en-tæn   Hyin-li ah-nyiang wô   Ng soh-ken iao kóng si   Ng iao do ky'i-læ tso kwun   zo ting
安耽。顯理阿孃話，「爾啥幹要講死？爾要大起來做官，坐頂
t'i-min-go gyiao-ts   Hyin-li wô   A-m   ngô feh siang   Be s-meo k'en-kyin Hyin-li ka
體面個轎子。」顯理話，「阿姆，我弗想。」裴師母看見顯理介

siang-mao veng-nga iu-meng sing li-deo lön-c'ih-læ yiu ih-zöng kong-fu feh we kóng shih-wô Kw'a-kw'a
相貌，分外憂悶，心裏頭亂出來；有一晌工夫弗會講說話。快快
ky'üoh ih-k'eo lang shü sao-we ts'ing-söng-tin ziu ling gyi-lah tao zi-go oh-li ky'i Zo gyiao-ts
喫一口冷水，稍爲清爽點，就領其拉到自個屋裏去。坐轎子
z'-eo Be s-meo gyiu-gyiu Jing-ming keh siao-ning feh-leng si feh si tsong m-nao læ keh dziang bing
時候，裴師母求求神明箇小人弗論死弗死，總喰得好來箇場病
mô-zöng si yia gyiu-gyiu Jing-ming s-löh neng-ken pöng-dzu gyi hao töng-dzih Hyin-li s-teh gyi nyün-ziah-go
馬上死。也求求神明賜落能幹，幫助其好當值顯理，使得其軟弱個
kyi-sing hao shöng-kw'a tin yia hao do dao-li iang gyi-go weng-ling en-ve gyi
肌身好爽快點。也好馱道理養其個魂靈，安慰其。

Hyin-li tao Be s-meo-go oh-li nyih-li kw'eng-læ Be s-meo-go vönng-li c'ing-teng yia-li
顯理到裴師母個屋裏，日裏睞來裴師母個房裏春凳；夜裏
kw'eng-læ s-meo kah-pih S-meo ziu ts'ing hao sin-sang læ k'en gyi Væn-pah neng-keo s-teh Hyin-li-go bing-li
睞來師母隔壁。師母就請好先生來看其。凡百能夠使得顯理個病裏
we hao-go z-ken m yiu ih-yiang feh bæn-tao
會好個事幹，喰有一樣弗辦到。

Ka z'-eo Hyin-li ah-nyiang djü-leh Bö-hen-pô yiu hyü-to nyung z zin-deo nyung-teh-go z-djöng læ
介時候顯理阿孃住勒琶漢巴，有許多人是前頭認得個，時常來
mông-mông gyi Gyi yia z-djöng ky'i mông nyung-kô feh neng-keo kwu-djöh Hyin-li tsih kwun zi zing
望望其。其也時常去望人家；弗能夠顧着顯理^[1]；只管自尋
kw'a-weh me-nyih teng bih nyung-kô ky'üoh tsiu keh-sing gyi zi en-ve zi-go sing Hyin-li-go bing z yiu
快活，每日等別人家喫酒箇星；其自安慰自個心，顯理個病是由
Be s-meo tao siao-siao sing-sing töng-dzih gyi feh-dzæ-vu Dæn-z ih-go nyung do meng-veng-go z-ken t'e peh
裴師母到小小心心當值其；弗在乎。但是一個人馱門份個事幹推撥
nying-kô tso z feh ing-kæ tsæ wô tao sing-p'un nyih-ts pih-ding iao ziu ying-vah
人家做，是弗應該；再話，到審判日子必定要受刑罰。

[1] 此處原文錯印爲 Hyiu-li

Be s-meo teng Be sin-sang i Hyin-li-go bing se-tsih yüong-sing kwu-djöh tsih-z Hyin-li bing ih
裴師母等裴先生醫顯理個病，雖即用心顧着，只是顯理病一
nyih djong ih nyih ko-ko nyung wô z feh we hao-de Gyi-lah liang-go töng-dzih pi zi-go ng-ts ih-yiang
日重一日。個個人話是弗會好了。其拉兩個當值比自個兒子一樣
dzih-din Be s-meo tseo k'æ Be sin-sang ziu ky'i be Hyin-li z-djöng do yiah peh gyi hah do tin-sing
值鈿。裴師母走開，裴先生就去陪顯理；時常馱藥撥其喝，馱點心
peh gyi ky'üoh doh Sing-shü peh gyi t'ing Mao 'eo-sang da-kæ feh k'eng deng læ oh-li Be sin-sang
撥其喫，讀《聖書》撥其聽。毛後生大概弗肯庵來屋裏。裴先生
se-tsih nyin-kyi ky'ing ing-we siang-sing Jing-ming sô-yi k'eng keh-cü-ka næ-sing töng-dzih sang-bing
雖即年紀^[1]輕，因爲相信神明，所以肯箇株介耐心當值生病
siao-ning Hyin-li bao-z tao Bö-hen-pô læ tao yia fong-liang z'-eo ngeo-ts'eo zo gyiao-ts c'ih-ky'i
小人。顯理暴時到琶漢巴來，到夜風涼時候，偶湊坐轎子出去

k'en-k'en   'oh-tsia dzæ vōng-ts-li tseo-tseo   doh liang-p'in   Sing-shü   peh Bu-zi t'ing   'Eo-deo kyi-sing
看看，或者在房子裏走走，讀兩篇《聖書》撥蒲齊聽。後頭肌身
mæn-mæn nyün-ziah lōh-ky'i   ih-dzih tao si-go nyih-ts m-neh bō-ky'i-læ   Bu-zi k'en-kyin siao-kwun-nying kw'a
慢慢軟弱落去，一直到死個日子喰得爬起來。蒲齊看見小官人快
iao si-de   sing li-deo ting iu-meng   nyih-nyih yia-yia feh tseo-k'æ   Yiu z'-eo Bu-zi doh   Sing-shü
要死了，心裏頭頂憂悶；日日夜夜弗走開。有時候蒲齊讀《聖書》
peh gyi t'ing   z iao s-teh gyi hwun-hyi   feh z we kying-djong Jing-ming ky'i-k'en   Hyin-li kw'eng-læ
撥其聽，是要使得其歡喜，弗是爲敬重神明去看。顯理睞來
min-zōng-li   wa iao ka-shih   Sing-shü   peh Bu-zi   ky'ün-ky'ün gyi   Bu-zi ing-we z Hyin-li kw'a
眠牀裏，還要解說《聖書》撥蒲齊，勸勸其。蒲齊因爲是顯理快
si-go z'-eo kōng-go shih-wō   sō-yi üong-sang üong-si feh mōng-kyi   Kyih-sah ih-tsao Bu-zi
死個時候講個說話，所以永生永世弗忘記。結煞一遭蒲齊
doh Sing-shü   peh gyi t'ing   Be s-meo yia læ-tong   Hyin-li eo Bu-zi hyih ih hyih   teng gyi wō
讀《聖書》撥其聽，裴師母也來東；顯理謳蒲齊歇一歇，等其話，
Bu-zi 'ō   Ngô ziu iao si-de   Ziah-z ngô m-neh doh   Sing-shü   siang-sing Yiae-su   tao
「蒲齊嘅！我就要死了。若是我喰得讀《聖書》，相信耶穌，到
næn-kæn z'-eo jih-dzæ z ting iu-meng   Ngô zin-deo gyiao-ts c'ih-ky'i k'en-kyin ih-kw'e veng-din   yiu hyü-to
難間時候實在是頂憂悶。我前頭轎子出去看見一塊墳田，有許多
jü-moh læ-kæn   ngô hyiao-teh ngô kyi-sing iao kw'a-kw'a iao tsōng læ keh-deo di-fōng   ngô z feh p'ō kyi-sing
樹木來間，我曉得我肌身要快快要葬來箇頭地方，我是弗怕。肌身
se-tsih kw'eng-læ keh-go veng-li-deo   weng-ling z iao tao Yiae-su keh-pin ky'i   Teng tao tsæ weh-go z'-eo
雖即睞來箇個墳裏頭，魂靈是要到耶穌箇邊去。等到再活個時候，
ngô iao k'en-kyin ngô æ-kying-go Cü Yiae-su Kyi-toh   ziu sing-mun i-tsoh-de   Sing-s
我要看見我愛敬個主耶穌基督，就心滿意足了。」（〈聖詩〉17:
16.) 又等裴師母話，「我曉得我個救主是活個，後頭日子其會立來
shü-kæn-zōng   Se-tsih ngô-go bi-nyüöh læn-wu-go   'eo-deo ngô pih-ding dzing-gyiu yüong zi-go kyi-sing
世間上。雖即我個皮肉爛糊個，後頭我必定仍舊用自個肌身
k'en-kyin Jing-ming   Ngô feh-zing hyiao-teh dao-li z'-eo   ng hao-hao s-meo kao ngô hyiao-teh Yiae-su z
看見[2]神明。我弗會曉得道理時候，爾好好師母教我曉得耶穌是
we-leh ah-lah si-go   s-teh ngô siang-sing Gyi hao teh-djōh sō-ze-go fōng-fah   Be s-meo wō
爲了阿拉死個，使得我相信其好得着赦罪個方法。」裴師母話，
Nön-nön Iao kwe yüong-wō peh Jing-ming   Hyin-li 'eo-ky'i-lih ing gyi wō   Z-go ngô iao kwe
「因因！要歸榮華撥神明。」顯理候氣力應其話，「是個。我要歸
yüong-wō peh Gyi   Ziu læ min-zōng ts'ang ky'i-læ   liang-tsah siu 'eh-tæn-long wō   Ngô jih-we iao
榮華撥其！」就來眼牀撐起來，兩隻手合帶攏，話，「我實惠要
z-djōng ts'ing-tsæn Jing-ming   æ-kying Jing-ming   ing-we ngô z ting do væn-ze-go nying ngô sing-li-deo-go
時常稱讚神明，愛敬神明；因爲我是頂大犯罪個人；我心裏頭個
i-s tu z ôh-go   ngô feh hwun-hyi hao z-ken   ping-ts'ia ngô u-su ngô T'in-zōng Ah-tia dæn-z Gyi
意思都是惡個；我弗歡喜好事幹；並且我惡憤我天上阿爹；但是其
fæn-cün nyiao-sô ngô   do Yiae-su-go pao-pe-go hyüih gyang ngô-go ze-ko wun ih-fu hao sing-dziang peh
反轉饒赦我，馱耶穌個寶貝個血，澆我個罪過；換一副好心腸撥

ngô do Yiæ-su-go kong-yi ziang i-zòng c'ün lae ngô sing-zòng s-teh ngô teh-djöh kyiу min-ko
我；駄耶穌個公義，像衣裳穿來我身上，使得我得着救。免過
üong-yün-go kw'u-ts'u s-teh üong-yün hao weh keh-cü-ka do eng-we ngô jih-dzæ z ken-zia feh
永遠個苦楚，使得永遠好活；箇株介大恩惠，我實在是感謝弗
zing-go
盡個。」

[1] 此處原文錯印爲 nyih-kyi

[1] 此處原文錯印爲 k'en-nyin

Hyin-li yi teng Bu-zi wô K'o-sih ng feh k'ao-djöh Kyiu-Shü-Cü ng si-de dza-long fah
顯理又等蒲齊話，「可惜爾弗靠着救世主。爾死了咋弄法？」
Ziu we-leh gyi gyiu-gyiu Jing-ming z-ka wô Ngô Cü Yiæ-su Kyi-toh ngô gyiu Ng ken-dong Bu-zi-go
就爲了其求求神明是介話，「我主耶穌基督，我求爾感動蒲齊個
sing Hyin-li keh-cü-ka gyiu Jing-ming Bu-zi yia tsiao Hyin-li-go shih-wô jih ih pin 'Eo-deo
心！」顯理箇株介求神明，蒲齊也照顧理個說話習一遍。（後頭
Bu-zi k'en-kyin S sin-sang teng gyi wô Keh-z ngô deo ih-we gyiu Jing-ming shih-wô Hyin-li
蒲齊看見史先生，等其話，「箇是我頭一回求神明說話。」）顯理
shih-wô kóng hao ziu gae læ kying-deo-zòng ngæn-tsing hwô-ky'i kw'eng-joh-de Gyi-go kyi-sing se-tsih bi-gyun
說話講好，就戲來枕頭上眼睛花起睏熟了。其個肌身雖即疲倦，
sing li-deo tao ting kw'a-weh Su-sing ky'i-læ ziu eo Be s-meo ts'ong zin-deo kao-su gyi-go keh siu s
心裏頭到頂快活。甦醒起來就謳裴師母唱前頭告訴其箇首詩。

Ngô mi-lu m-tso-go nyiny
我迷路嚟做個人，

Yiæ-su we-leh ngô læ zing
耶穌爲了我來尋。

Ts'ong s z'-eo Hyin-li ih-pin mi-mi siao ih-pin t'ing gyi ts'ong
唱詩時候，顯理一邊咪咪笑，一邊聽其唱。

Tao yia-deo Bu-zi ih-go nyiny tông-dzih Hyin-li Hyin-li kw'eng-feh-joh yi ziang iao kóng shih-wô
到夜頭，蒲齊一個人當值顯理。顯理睏弗熟，又像要講說話
ka siang-mao Bu-zi ziu teng Hyin-li wô Ngô kyih-mih ih-dziang-nyih ts'eng ngô z væn-ze-go nyiny
介相貌。蒲齊就等顯理話，「我今末一長日忖，我是犯罪個人；
dzong siao-læ z'-eo z-djöng væn ze ngô fông-dzæ hyiao-teh keh-go ze 'Eng-sô-'o yia gyiang-feh ken-zing
從小來時候時常犯罪；我方纔曉得箇個罪，恆沙河也澆弗乾淨。
Ngô pô-feh-neng-keo siang-sing Yiæ-su Gyi we kyiu ngô Hyin-li t'ing-meng keh-go shih-wô sing li-deo
我巴弗能夠相信耶穌。其會救我。」顯理聽聞箇個說話，心裏頭
ting hwun-hyi iao bô-ky'i-læ tsih-z kyi-sing nyün-ziah ts'ang feh-ky'i-læ shih-wô yia kóng feh c'ih
頂歡喜；要爬起來，只是肌身軟弱，撐弗起來，說話也講弗出；

tsih-we liu ngæn-li Ngæn-li c'ih ko-ts'-eo ziu eo Bu-zi zo læ bōng-pin teng gyi wō Bu-zi
只會流眼淚。眼淚出過之後，就謳蒲齊坐來旁邊等其話，「蒲齊
'ō Ngô dzæ-fōng t'ing-meng ng-go shih-wō s-teh ngô ting hwun-hyi Keh z Yiae-su eo ng siang-sing-go Ng
嘆！我纔方聽聞爾個說話使得我頂歡喜。箇是耶穌謳爾相信個。爾
ka kóng-fah ngô hao siang-vōng læ T'in-zōng p'ong-kyin ng Bu-zi 'ō Ngô m-neh tia-nyiang ng ih-hyiang
介講法，我好想望來天上碰見爾。蒲齊嘆！我喫得爹孃，爾一向
dæ ngô ting hao z-djōng bao ngô Ngô tao Pō-teh-na ky'i-go z'-eo djü-diao ng-noh m-nying dzih-din
待我頂好，時常抱我。我到巴得那去個時候，除掉爾儂，喫人值鈿
ngô sô-yi ngô si-ko-ts 'eo tao T'in-dōng ky'i feh sô-teh ng tao di-nyüoh-li ky'i Næn-kæn ngô iao
我，所以我死過之後到天堂去，弗捨得爾到地獄裏去。難間我要
zia-zia Jing-ming ing-we Jing-ming k'eng t'ing ngô gyiu-gyiu-go shih-wō s-teh ngô hyiao-teh ng we tso
謝謝神明，因為神明肯聽我求求個說話，使得我曉得爾會做
Yiae-su-go meng-du Ngô ih si ng hao tao S sin-sang di-fōng ky'i peng-læ ngô iao sia ih-fong sing
耶穌個門徒。我一死，爾好到史先生地方去，本來我要寫一封信
kao-dæ ng ing-we bing li'-æ feh neng sia ngô we ts'ing Be s-meo teng ngô tsin ih-kwu deo-fah
交代爾，因為病厲害，弗能寫，我會請裴師母等我剪一股頭髮
lôh-læ ng do ky'i kao-dæ S sin-sang teh gyi wō Hyin-li læ Bô-hen-pô si-de m-neh si
落來，爾馱去交代^[1]史先生，得其話，顯理來琶漢巴死了；喫得死
zin-deo kóng do Bu-zi keh-go nyung kao-dæ ng ts'ing ng tsiao-ing kao-hyüing gyi peh gyi tso Yiae-su
前頭講，駄蒲齊箇個人交代爾，請爾照應，教訓其，撥其做耶穌
meng-du Bu-zi t'ing-kyin keh-go shih-wō ôh-ziang k'æ-k'eo iao we-teh gyi Hyin-li hyiao-teh gyi-go
門徒。」蒲齊聽見箇個說話，惡像開口要回答其；顯理曉得其個
i-s feh-z ih-ding tso Yiae-su-go meng-du ing-we tso Yiae-su-go meng-du z wōng-k'ong-leh-kying
意思，弗是一定做耶穌個門徒；因為做耶穌個門徒是惶恐勒緊；
Hyin-li ziu yüong siu meng-djü gyi-go cü-pō wō Hyih-de hyih-de Vong kóng-c'ih-læ s-teh Jing-ming
顯理就用手摶住其個嘴巴話，「歇了，歇了！留講出來使得神明
feh hwun-hyi sang-diao ng 'eo-deo ao-hwe Ngô hyiao-teh Jing-ming tsong we ken-dong ng-go sing tsong iao eo
弗歡喜；省掉爾後頭懊悔。我曉得神明總會感動爾個心；總要謳
ng tso Yiae-su meng-du Hyin-li teng Bu-zi liang-go kóng shih-wō z'-eo k'eo-k'eo Be s-meo tseo-tsing-læ
爾做耶穌門徒。」顯理等蒲齊兩個講說話時候，扣扣裴師母走進來
t'ing-kyin gyi-lah læ-tih kóng ziu læ min-zōng 'eo-deo lih-löh teng gyi kóng-wun dzæ-fōng tseo-c'ih-læ
聽見其拉來的講，就來眠牀後頭立落，等其講完，纔方走出來。
Hyin-li k'en-kyin Be s-meo ziu eo gyi do ih pô tsin-tao eo gyi tsin deo-fah ing-we hyü-to beng-yiu
顯理看見裴師母，就謳其駄一把剪刀，謳其剪頭髮；因為許多朋友
tu iao ih-kwu deo-fah Be s-meo iao i gyi-go shih-wō tso tsih-leh gyi mao-ts ih-tsoh Be s-meo
都要一股頭髮。裴師母要依其個說話做，只勒其帽子一摘，裴師母
k'en-kyin gyi nyün-nyün kwōng-kwōng-go deo-fah p'i-löh-læ ziu ts'eng-ts'eng næn-kæn hao k'en-kyin gyi-go min-k'ong
看見其軟軟光光個頭髮披落來，就忖忖難間好看見其個面孔，
'eo deo z feh neng-keo k'en-kyin sing li-deo næn-ko jing-næ feh-djü ziu pô tsin-tao fōng-löh o-leh
後頭是弗能夠看見，心裏頭難過，忍耐弗住，就把剪刀放落，撓勒
Hyin-li z-ka wō 'AE Ngô dzih-din-go siao-nying 'ō Ngô pao-pe-go siao-nying 'ō Keh-go iu-meng
顯理是介話，「嗐！我值鈿個小人嘆！我寶貝個小人嘆！箇個憂悶

ngô tōng feh-djü Ng z ky'i-feh-teh-go Hyin-li t'ing-meng keh-kyü shih-wô sing li-deo yia næn-ko
我擋弗住。爾是去弗得個！」顯理聽聞箇句說話，心裏頭也難過，
dæn-z ts'eng-tao 'eo-deo-go foh-ky'i z-ka wô Ng ziah-z dzih-din ngô ngô si-de ng tsong-we
但是忖到後頭個福氣，是介話，「爾若是值鈿我，我死了，爾總會
hwun-hyi ing-we ngô z tseo-tao T'in-zōng Ah-tia u-sen ky'i
歡喜；因為我是走到天上阿爹烏碎去。」

[1] 此處原文錯印爲 kao-de

Hyin-li kōng-wun keh-go shih-wô tao-leh yia-tao dziah-jih feh te Tao di-nyi nyih yia-deo ôh-ziang
顯理講完箇個說話，到了夜到着實弗對。到第二日夜頭惡像
kw'eng-joh ka Do yiah teng bih-nyiang peh gyi ky'üoh gyi yia feh teh-cü Pun-yia-ko yiu-tin sing-cün-læ
睞熟介。馱藥等別樣撥其喫，其也弗得知。半夜過有點醒轉來，
hweh-r-jün meng-ky'i gyi-go ah-nyiang 'En-djōng bih-nyih z feh da meng-ky'i-go Keh-z 'eo gyi-go
忽而然問起其個阿嬢。閒常別日是弗大問起個。箇時候，其個
ah-nyiang læ oh-li Hyin-li bing-shü li-'æ m-neh ky'i mōng beng-yiu Yiu ih-go nyih ky'i kao-su
阿嬢來屋裏；顯理病勢厲害，嚥得去望朋友。有一個人去告訴
gyi Hyin-li læ-kæn eo ng Gyi t'ing-kyin keh-go shih-wô dzæ-fōng dziah-kyih kyi-sing we
其，「顯理來間謳爾。」其聽見箇個說話，纔方着急，肌身會
t'eo-ky'i-læ ing-we gyi ts'eng-ts'eng ih-hyiang ing-kæ tso-go meng-veng z m-neh tso tao Ih tseo-tao
敲起來；因為其忖忖，一向應該做個門份，是嚥得做到。一走到
Hyin-li-go sing-pin Hyin-li ih k'en-kyin ziu ts'ing-gying gyi eo bih-nying tseo-c'ih teng ah-nyiang kōng iao-kying
顯理個身邊，顯理一看見就親近其，謳別人走出，等阿嬢講要緊
shih-wô Kōng tao do pun-nyih feh hyiao-teh z kōng soh-go shih-wô ngô ts'eng-læ pih-ding z eo ah-nyiang
說話。講到大半日，弗曉得是講啥個說話；我忖來必定是謳阿嬢
ts'eng-tao zi kyiu ling-weng z-ken Shih-wô kōng-wun ah-nyiang tseo-c'ih-læ siu-li nyiah ih-peng Hyin-li
忖到自救靈魂事幹。說話講完，阿嬢走出來，手裏捏一本顯理
nyih-nyih doh-go Sing-shü ngæn-p'ao-bi tu k'oh-leh cong-cong-go Ziu tseo-tao zi-go vōng-li meng
日日讀個《聖書》，眼泡皮都哭勒腫腫個。就走到自個房裏，門
kwæn hao li-deo deng-tih Yia feh teng nyih kōng shih-wô ih-dzih tao Hyin-li si-de dzæ-fōng
關好，裏頭庵的。也弗等人家講說話，一直到顯理死了，纔方
tseo-c'ih-læ Yi-éo gyi tso nyih hao ih-tin nyih-nyih doh-ky'i Sing-shü læ-de
走出來。以後其做人好一點，日日讀起《聖書》來了。

Li-pa-nyih tsiu-ko z-éo Hyin-li si-de tseo-zōng tao ting t'i-min di-fōng ky'i-de Dæn-nyün ah-lah
禮拜日畫過時候顯理死了，走上到頂體面地方去了。但願阿拉
ziang keh-cü-ka sing-jih-go nyih si tu hao teh-djōh ka-go foh-ky'i
像箇株介信實個人死，都好得着介個福氣。

Be s-meo teng Be sin-sang tōng-dzih Hyin-li ih-dzih tao si-go z-éo Hyin-li c'ih-zæ Be
裴師母等裴先生當值顯理一直到死個時候。顯理，出材，裴
sin-sang yia læ-kæn song-song Hyin-li ah-nyiang eo nyih do ih-kw'e zah-pe-ba lih-læ gyi-go veng
先生也來間送送。顯理阿嬢謳人馱一塊石碑牌，立來其個墳

min-zin Pe-ba-zōng k'eh Hyin-li-go sing-su ming-z nyin-kyi Gyi-go nyin-kyi pah shü ling
 面前。碑牌上刻顯理個姓數，名字，年紀。其個年紀八^[1]歲，零
 ts'ih-ko yüih Yia k'eh Hyin-li ting hwun-hyi-go Sing-shü-li ih-kyü shü Keh-we dziao ng-lah læ
 七個月。也刻，顯理頂歡喜個《聖書》裏一句書，「箇位召爾拉來
 Cü-kwu z Sing-jih-go Gyi pih-ding we tso-dzing T'iah-sah-lo-nyi-kyüô
 主顧是信實個。其必定會做成。」（〈帖撒羅尼迦〉5: 24.）

[1] 此處原文錯印爲 dah

'Eo-deo S sin-sang eo nyiny lae zah-pe-zōng ling-nga k'eh ih-tsih Sing-shü Ziu-z ziah-yiu
 後頭史先生謳人來石碑上另外刻一節《聖書》，「就是若有
 li-k'æ tsing-dao-li tseo ts'ô-lu-go cü-kwu jü ziah ling gyi cün-læ hao hyiao-teh peh ze-nying dzong gyi ts'ô-lu
 離開眞道理走岔路個主顧，誰若領其轉來，好曉得撥罪人從其岔路
 tseo cün cü-kwu z kyiu ih-go weh-ling c'ih si-lu yia we tsô-kæ hyü-to ze-ky'in Yuô-koh
 走轉主顧，是救一個活靈出死路，也會遮蓋許多罪愆。」[〈雅各〉

v: 8.]

Ngô deo ih-we tao Bô-hen-pô di-fông ky'i ziu ky'i k'en-kyin Hyin-li-go veng K'en-k'en zah-pe-ba z
 我頭一回到琶漢巴地方去，就去看見顯理個墳。看看石碑牌是
 shih-kwah liang-go 'eo-deo ts ky'i k'en yi-kying be fong-yü long-diao-deo sia-tih-go pih-wah yia feh
 雪刮亮個；後頭仔去看，已經被風雨弄掉頭；寫的個筆劃也弗
 ts'ing-ts'u Keh-go z m-kao ing-we hyiao-teh keh-go siao-nying yi-kying tao T'in-dông ky'i-de z-djöng teng
 清楚，箇個是嘸告；因爲曉得箇個小人已經到天堂去了，時常等
 Yiae-su tso de deng-kæn Sing-shü-li wô Yin-dzæ-go shü-ka teng shü-kæn-zöng s-yüoh keh-sing
 耶穌做隊庵間。《聖書》裏話，「現在個世界，等世間上私慾箇星
 z-ken tu iao ko-ky'i tsih-yiu i Jing-ming-go feng-fu cü-kwu üong-yün læ-tong Iah'-en
 事幹，都要過去；只有依神明個吩咐主顧永遠來東。」[〈約翰〉2:

17.]

Hyin-li si-de Be s-meo sia ih-fong sing peh Bu-zi Hyin-li-go deo-fah yia fong-læ
 顯理死了，裴師母寫一封信撥蒲齊，顯理個頭髮也封來
 sing-li-deo eo gyi do-ky'i peh S sin-sang S sin-sang eo Bu-zi tao zi oh-li deng-löh M-neh
 信裏頭，謳其駄去撥史先生。史先生謳蒲齊到自屋裏庵落。嘸得
 to-siao z'-eo Bu-zi zi tiu-diao Vah-kyiao siang-sing Yiae-su ziu si-li Gyi ziu si-li-go
 多少時候蒲齊自，丟掉佛教，相信耶穌，受洗禮。其受洗禮個
 z'-eo kæ ih-go ming-z kyiao-leh Iah'-en 'Eo-deo m-kyi nyin kong-fu Bu-zi yia si de
 時候，改一個名字，叫勒約翰。後頭嘸幾年工夫蒲齊也死了。

Cü-we-go beng-yiu k'en keh-peng shü hyiao-teh Hyin li z-ken ziu ing-kæ ky'i 'oh gyi
 智慧個朋友，看箇本書，曉得顯理事幹就應該去學其。